

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ὡς καὶ παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ἀγωγῆς καὶ ἐπὶ τοῦ Οἰκουμένου Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ὀρίστον καὶ ἡρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΔΟΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια δραχμ. 75. Ἐξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιρ. 50.— Ἀραβικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10. Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΘΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐφραίμου δριφ. 38, παρὰ τὸ Βαρθολομαῖον

Περίοδος Β'.—Τόμος 32ος

Ἐν Ἀθήναις, 12 Σεπτεμβρίου 1925

Ἔτος 47ον—Ἀριθ. 41

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

[Μυθιστόρημα τοῦ Δοξαγοῦ DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'. (Συνέχεια)

Ἡ Κυβέρνηση κατάλαβε πῶς ὁ γαλλικὸς στόλος δὲν εἶχε πιά τίποτα νὰ κάμει ἐκεῖ καὶ μὲ μιὰ διαταγὴ τοῦ παρήγγειλε νὰ γυρίσει στὸ Τουλόν.

Τὴν ἀνέλπιστη χαρὰ γιὰ τὸ φίλο μας : θὰ ξανάδλεπε τὴ Γαλλίαν, τὴ μητέρα του, τοὺς φίλους του. Ποθητὸς γυρισμός, ποὺ τὸν ὄνειρευόταν τόσο καιρό!

Κι' ὅμως! πόσες φορές δὲ χτυπᾷ μὲ λαχτάρια ἢ καρδιά μας σὲ μιὰν ἀνέλπιστη εὐτυχία, κι' ὅστερα ξαφνικά, σὰ νὰ μετάνιωσε ἡ τύχη γιὰ τὴ χαρὰ ποὺ μᾶς ὑποσχέθηκε ἴσως σὲ μιὰ στιγμή ἀπερίσκεψτης, τὰ πράγματα ἀλλάζουν γιὰ μιὰν ὥρα, γιὰ μιὰ στιγμή καὶ διαλύονται παρευθὺς ὅλα τὰ ὄνειρά μας.

Τὰ ἴδια αἰσθήματα ἐννοίωσεν κι' ὁ Γιώργος, ὅταν ὁ λόχος τοῦ ἔλαβε διαταγὴ, στὶς 18 Ἰουλίου, νὰ φύγει γιὰ τὴν Κοχιγκίνα!

Ὁ φίλος μας δοκίμασε ἄλλη μιὰν ἀπογοήτεψη. Δογάριαζε, πῶς, ἂν βρισκόταν στὴ Γαλλίαν, θὰ μάθαινε τουλάχιστο τοὺς γάμους τῆς Λουκίας Ραμπλό, μ' ἐν' ἀγγελτήριο. Βέβαια δὲ θὰ τὸν ἐξανοῦσαν. Κι' ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ γι' αὐτό, ἤθελε νὰ τὸ πάρει ἀπόφαση.

Ἐνῶ τώρα ἐπρεπε νὰ φέρει τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ μπορούσε νὰ τοὺς ξανασυναντήσῃ, πρὶν περάσουν δυὸ χρόνια. Γιατὶ τόσο διαρκοῦν οἱ ἀποστολὲς στὴν Κοχιγκίνα. Μήτε καὶ μπορούσε νὰ λογαριάζει πῶς θὰ λάβαινε γράμμα τους σὲ λίγους μῆ-

νες, γιὰ τὴν τὰ γράμματά τους θὰ πηγαιναν νὰ τὸν ζητήσουν στὸ Σουδάν, κι' ἀπὸ κεῖ, ὅστερ' ἀπ' ὀλόκληρη ὁδὸς, θὰ κατάρφεναν νὰ τὸν βροῦν στὴν Κοχιγκίνα. Καὶ γιὰ ὅλ' αὐτὰ χρειαζόταν καιρὸς, πολὺς καιρὸς.

Ἐκρυψε λοιπὸν ἄλλη μιὰ φορά μὲ πίκρα, μέσα στὸ βάθος τῆς καρδιάς του, τὴν γλυκεῖα εἰκόνα, ποὺ ἡ ἐλπίδα τοῦ γυρισμοῦ στὴ Γαλλίαν τὴν ἔκανε νὰ ξαναγεννηθῇ, κι' ἀποφάσισε νὰ φο-

σιωθῇ μ' ὅλο του τὸ ζῆλο καὶ τὴν προθυμίαν στὴν καινούργια του ἐκστρατεία.

Ἄλλωστε δὲν ἦταν μικρὴ παρηγορία κι' ἡ ἰδέα ὅτι ἐμελλε πάλι νὰ σχίσει τόσες ἄγνωστες θάλασσες, νάντι-κρύσει καινούργιους ὁρίζοντες καὶ νὰ βρεθῇ μακριά, πολὺ μακριά, στὴν ἄκρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἐπαιρνε φτερά μ' αὐτὴ τὴν προσδοκίαν καὶ θαρροῦσε πῶς γινόταν ἐλαφρὸς σὰν πουλὶ, ἔτοιμος νὰ κάμει τὸ γύρο ὅλης τῆς

γῆινης σφαίρας. Δὲν ἦταν αὐτὸ τὸνεῖρο ποὺ τοῦ φλεγε τὰ παιδικὰ στήθη, ὅταν βυθιζόταν στὸ διάβασμα τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Βέρν; Καὶ δὲν εἶχε πραγματοποιηθῇ τώρα, ποὺ τὸ ἄστρο του τὸν ἐπαιρνε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς, γιὰ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ σὲ μέρη ποὺ βρῖσκονται στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς σφαίρας, μέσα στὴν περιοχὴ τῆς κίτρινης φυλῆς;

Τὰ μεγάλα ταξίδια πλουτίζουν τὸ μυαλὸ καὶ τὴν ψυχὴ καὶ μὲ τίς ἀφθονες καινούργιες ἐντυπώσεις ρίχνουν στὴ λήθη τίς πίκρες.

Ὁ φίλος μας ταξίδεψε ὡς τὸ Μάρτη τοῦ 1886. Μὰ, στὸ μεταξὺ, ἔκαμ' ἓνα σταθμὸ στὸ Ὄμποκ τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου ἔμεινε τέσσερις μῆνες, σ' ἓνα κλίμα καυτερό, μόνος, δίχως καμμιά ἄλλη παρηγοριὰ ἀπὸ τὰ γράμματα τῆς μητέρας του. Ἀπ' τοὺς φίλους τοῦ Σουδάν καμμία εἰδηση. Ὁ Γιώργος τὸ πῆρε πιά ἀπόφαση πῶς τὸν εἶχαν ξεχάσει.

Ὅταν τέλειωσε ἡ κοπιώτικὴ αὐτὴ στάθμευση στὶς ἀκτὲς τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας, ὁ Κερδινιάκ ξεκίνησε γιὰ τὸ Σαίγκόν.

Στὰ 1883, ἡ Γαλλία εἶχε τρεῖς ἐπαρχίες στὴν Κοχι-

«Οἱ πεζοναῦτες ὁρμοῦν νὰ κυριεύσουν...»

γλίνα. Τὸ Σαίγκον, τὸ Μπιενουά καὶ τὸ Μυθό. Ἀπ' τὸ 1863 εἶχε πάρει στὴν προστασία τῆς τὸ Κάμποτζ. Μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ τὸλμη τοῦ ὑποπλοιάρχου Γκαρνιέ καὶ τοῦ ἐξερευνητῆ Ντυπουί, εἶχε καταλάβει, στὰ 1873, τὸ Χανοί, πρωτεύουσα τοῦ Τογκίνου. Τὸν ἴδιο χρόνον, ὁ γενναῖος ναυτικός ἐδολοφονήθη ἀπὸ ἰθαγενεῖς καὶ ἔτσι πλήρωσε μὲ τὴ ζωὴ του τὴν ἐκπολιτιστικὴ του πράξη.

Μὰ στὰ 1874, ὁ βασιλιάς τοῦ Ἀννάμ δέχτηκε καὶ αὐτὸς τὴ Γαλλικὴ προστασία καὶ ἔτσι στερεώθηκε ἡ κυριαρχία τῆς Γαλλίας στὸ μεσημβρινὸ Τογκίνο, πού λέγεται Δέλτα τοῦ Τογκίνου, ἐπειδὴ ἐκεῖ διακλαδώνονται οἱ ἐκβολὲς τοῦ Κόκκινου Ποταμοῦ.

Τὸ Τογκίνο, πού στὴν ἐγγύχωρα γλῶσσα σημαίνει «πρωτεύουσα τῆς Ἀνατολῆς», ἦταν μιὰ ἀπ' τὶς πλουσιότερες ἐπαρχίες τοῦ Ἀννάμ. Βγάζει ρύζι, μπαμπάκι, καφέ, καπνὰ, ζαχαροκάλαμα, λουλάκι καὶ γόμμα. Ὁ Τοῦ-Ντούκ, ὁ βασιλιάς τοῦ Ἀννάμ, δὲν εἶχε καμμιά ἐρεξὴ νὰ τὸ παραχωρήσει στὴ Γαλλία, μὰ τῷκαμε ἀπὸ ἀνάγκη καὶ ἀπὸ φόβο.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, ἡ Κίνα, πού διεκδικοῦσε δικαίωματα κυριαρχίας στὸ Ἀννάμ, βοηθοῦσε κρυφὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν ἰθαγενῶν καὶ ἔτσι ὁ Καρδινάκ ἀποδιδάστηκε στὸ Σαίγκον, ὁ ταγματάρχης Ριδιέρ εἶχε καταλάβει πάλι τὸ Χανοί καὶ ἀπὸ κεῖ ἀντιστεκόταν μὲ πολλὸν κόπο στὶς ἐπιθέσεις πού ἔκαναν Κινέζικες ληστροσυμμορίες. Οἱ συμμορίες αὐτὲς εἶχαν καταστήσει σωστὴ πληγὴ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ εὐερίαν.

Βγαίνοντας στὸ Σαίγκον, ὁ Καρδινάκ βρῆκε καὶ τὸν προδιδασμό του. Εἶχε γίνει ὑπολοχαγός, μὰ ὁ βαθμὸς αὐτὸς ἐρχόταν πολὺ ἄργα ν' ἀνταμείψει τὴν καλὴ διαγωγή πού εἶχε δεῖξει στὴ Σενεγάλη. Καὶ μ' ὅλο πού εἶχε γίνει «κατ' ἐκλογὴν», εἶχε ἀργήσει τόσο πολὺ, ὥστε γιὰ τὸ Γιώργο ἦταν τὸ ἴδιο σὰ νὰ εἶχε γίνει «κατ' ἀρχαιοτῆτα».

Μὰ ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ εἶναι γεμάτη ἀπὸ παρόμοιες ἀπογοητεύσεις καὶ ἔτσι γίνεται κανεὶς στρατιωτικός, πρὲν ἀπὸ πρὶν νὰ παύσει τὴν ἀπόφαση νὰ δεῖξαι θάρρος καὶ ὑπομονή. Οἱ προδιδασκοὶ δὲν γίνονται πάντα ἀνάλογα μὲ τὴν ἀξία τοῦ καθενὸς, γιὰτὶ οἱ ἀρχηγοί, ὅσο καὶ ἂν εἶναι εὐσυνείδητοι, δὲν μποροῦν νὰ τὰ βλέπουν καὶ νὰ τὰ μαθαίνουν ὅλα, καὶ ἔτσι τυχαίνει ὅχι λίγες φορές, μιὰ ἀξία νὰ μένει κρυμμένη καὶ δίχως τὴν ἀνάλογη ἀνταμοιβή. Ἐξω ἀπ' αὐτὸ, εἶναι κανόνας γενικὸς ὅτι στοὺς προδιδασκόμεους καὶ στὶς ἀμοιβὲς ἔρχονται πρῶτοι-πρῶτοι οἱ τραυματίες. Ὁ φίλος μας λοιπὸν ἦταν τυχερός καὶ δὲν ἔπαθε μήτε γρατσουνιὰ

νὰ σ' ἔλθῃ τὴν ἀποικιακὴ ζωὴ του, γιὰτὸ καὶ ἡ πρότασις πού εἶχε κάνει γι' αὐτὸν ὁ λοχαγὸς του, νὰ πάρει τὸ σταυρό, εἶχε μείνει μόνο στὰ χαρτιά. Μὰ ἔξω ἀπ' αὐτὰ, ἡ τύχη τῶν ἄλλων φύγει ἀπ' τὴ Σενεγάλη, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς πού ἡ πρότασις αὐτὴ ἐμελλε νὰ ξαναγίνει.

Εὐτυχῶς ὁ Γιώργος, στὴν καινούργια του ἀποστολὴ, εἶχε ἀρχηγὸς πρῶτης γραμμῆς καὶ στὴ μακρυσμένην Ἀνατολή, πού γι' αὐτὴν κανόνας τότε δὲν ἔκανε λόγον, ἐμελλε ν' ἀρχίσει πόλεμος μεγάλος καὶ ἐνδοξος. Ὁ πόλεμος αὐτὸς ἀπαίτουσε θυσιᾶς μεγάλης, γιὰτὸ τότε πολλοὶ ἔφεραν ἀντιρροήσεις. Δίγοι ἤξεραν ἀκόμη τότε τί πλοῦτο ἔκρυβε ἡ μοναδικὴ αὐτὴ χώρα, πού ἔγινε ἡ πύλὸς πλοῦσις γαλλικὴ ἀποικία.

Στὴν κατάκτηση αὐτὴ, ἔπαιξε καὶ ὁ Γιώργος μὲ πολλὴ ἐπιτυχία τὸ μέρος του.

Περὶ τὸ νὰ σὰς πῶ ὅτι ὁ Μοχίλοφ ἀκολούθησε καὶ πάλι τὸν ἀνθυπολοχαγὸ του, καὶ ὅτι εἶχε πάντα τὰ καθήκοντα ὀρδινάντας, καθὼς καὶ πρῶτα. Ἦταν πάντα σιωπηλὸς καὶ κλεισμένος στὸν ἑαυτὸ του, μὰ πάντα ἔτοιμος νὰ φανερώσει τὸ θυσιαστὸ τῆς ἀφοσίωσης καὶ τῆς αὐταπάρνητης ποῦ κυροῦσε μέσα στὴν ψυχὴ του καὶ νὰ θυσιάσει ἢ νὰ βάλει σὲ κίνδυνον τὴν δική του τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν ἀρχηγό του, καθὼς τῷχε κάμει στὴ μάχη μὲ τοὺς μαύρους τοῦ Κερουανού.

Ἡ μόνη του πίκρα ἦταν ὅτι εἶχε ἀφίσει καὶ κάτω τὸ Φιλαράκο του, πού ἦταν ἡ πρώτη στρατιωτικὴ του φίλα, καὶ πού ἡ ἔλλειψή τῆς συντροφιάς του τοῦ στοίχιζε τώρα τρομερά.

Ὁ Φιλαράκος εἶχε συγκινηθεῖ καὶ αὐτὸς τὴ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ καὶ εἶχε πεῖ στὸ φίλο του:

— Θὰ ξαναἰδωθοῦμε!

μὲ τόση πεποίθησις, πού νόμιζε κανεὶς πὺς εἶχε σκοπὸ νὰ ζητήσῃ ἀνακατάταξιν.

Στὶς 19 Μαΐου 1883, ὁ ταγματάρχης Ριδιέρ, διευθύνοντας μιὰ μάχη μὲ τὶς ληστροσυμμορίες τῶν Κινέζων, σκοτώθηκε. Οἱ ἰθαγενεῖς κατόρθωσαν νὰ πάρουν τὸ πτώμα του καὶ, μεθυσμένοι ἀπ' τὴ χαρὰ τῆς νίκης, ἔκοψαν τὸ κεφάλι, τὸ κάρφωσαν σ' ἕνα κοντάρι καὶ τὸ γύρισαν θριαμβευτικὰ σ' ὅλο τὸ Ἀννάμ.

Ἡ Γαλλία ὡς τότε δὲν εἶχε στείλει στὸ Τογκίνο, παρὰ μόνο μικρὰ ἀποσπάσματα. Μὰ ὕστερ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀτύχημα, ἡ κοινὴ γνώμη συγκινήθηκε καὶ ἀπαίτησε ἀπ' τὴν Κυβέρνηση νὰ τιμωρήσῃ σκληρὰ ἐκείνους πού θέλησαν νὰ προσβάλλουν τὸ γαλλικὸ γόητρο.

Παρεῦθες ἤρθε διαταγὴ νὰ φύγουν ἐνισχύσεις ἀπ' τὸ Σαίγκον στὸ Χανοί, καὶ πρῶτος-πρῶτος ἔφυγε ὁ λόχος τοῦ

πεζοναυτικοῦ, ὅπου εἶχαν τοποθετηθεῖ ὁ Γιώργος Καρδινάκ καὶ ὁ ἀχώριστος Πενίνας.

Τὸ λόγον αὐτὸ τὸν διοικοῦσε ὁ λοχαγὸς Μπός. Εὐθὺς μόλις ἔφτασε στὸ Τογκίνο, ἔλαβε μέρος σὲ μιὰν ἀπ' τὶς ὁραιοτέρες ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ τοῦ πολέμου: Στὴν ἄλωση τοῦ Σὸν-Ταί ἀπ' τὸν ναύαρχο Κουρμπέ.

Ὁ Κουρμπέ, πού δυὸ χρόνια ἀργότερα πέθανε ἀπὸ ἐξάντληση μέσα σ' ἕνα πολεμικὸ, εἶχε ὀνομαστὴ γενικὸς διοικητὴς τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, γιὰ νὰ διευθύνει μόνος του τὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Τογκίνου. Ἀμέσως μόλις πῆρε τὴ διοίκησιν, κατάλαβε πὺς ἦταν ἀνάγκη νὰ κυριευτεῖ ἡ ὀχυρὴ πρωτεύουσα Σὸν-Ταί, ὅπου οἱ συμμορίες εἶχαν τὸ γενικὸ στρατηγεῖο τους, γιὰτὶ μόνο τότε θὰ μπορούσε νὰ τὶς χτυπήσει κατὰ κεφάλαια καὶ νὰ σταματήσει τὴν τὸλμη πού εἶχαν τώρα, στηριζόμενοι στὴν ὑποστήριξιν τῆς Κίνας.

Γιὰ νὰ πάρει μιὰν ἰδέαν τῆς τὸλμης αὐτῆς, θὰ σὰς ἀντιγράψω ἐδῶ μιὰ περίεργη προκήρυξιν, πού εἶχε τοιχοκολλήσει ὁ Λιού-Βιν-Φιόκ, ὁ ἀρχηγὸς τους, ἀκόμα καὶ στὶς πύλες τῆς ἀκρόπολης τοῦ Χανοί, καὶ πού τὴ διάβασε ὁ Καρδινάκ, εὐθὺς μόλις βγήκε ἀπ' τὸ πλοῖο. Μὲ ἀπερίγραπτη λύπη εἶδε ὅτι καὶ οἱ πύλιντοι μακρινοὶ λαοὶ ἤξεραν πολὺ καλὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Γαλλίας στὰ 1870 καὶ ἔκαναν πάνω σ' αὐτὴ πολὺ σκληροὺς ὑπαινιγμούς:

«Ὁ ἀτρόμητος πολεμιστὴς Λεοῦ-Βιν-Φιόκ κάνει τὴν ἀκόλουθη δήλωσιν στοὺς Γάλλους:

«Εἰστε ληστὲς καὶ ἄρπαγες, ἔξω ἀπὸ κάθε νόμο!

«Νικηθήκατε καὶ αἰχμαλωτιστήκατε σὰ γυναῖκες καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ δὲ σὰς λογαριάζουν μήτε γιὰ ἕνα λεπτὸ!

«Εἰστε ἀπολίτιστοι καὶ φέρεστε σὰν ἄγρια θηρία!

«Τὰ κρῖματά σας εἶναι ἀναρίθμητα, σὰν τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς σας.

«Ὁ λαὸς ὅλος εἶναι σηκωμένος στὸ πόδι καὶ ὁ οὐρανὸς ζητᾷ ἐκδίκησιν.

«Τὰ στρατεύματά μου τὰ μάζεψα στὸ Φιόκ-Χαί-Ντούκ. Οἱ σημαίες μου καὶ τὰ δόρατά μου θὰ σκεπάσουν τὸν ἥλιον. Τὰ ὅπλα καὶ τὰ σπαθιά τῶν πολεμιστῶν μου εἶναι ἀφθονὰ σὰν τὰ δέντρα καὶ τὰ κλαδιά ἐνὸς πυκνοῦ δάσους.

«Μὰ δὲ θέλω νὰ κάμω κακὸ στοὺς κατοίκους τοῦ Χανοί καὶ γι' αὐτὸ θὰ πολεμήσω μακριὰ ἀπ' τὴν χώρα τους. Σὰς εἰδοποιῶ λοιπὸν ὅτι, ἂν εἰστε τόσο δυνατοί, ὥστε νὰ μετρηθῆτε μὲ τὸν ἀτρόμητο Λιού-Βιν-Φιόκ, πρέπει νὰ φέρετε τὰ στρατεύματά σας στὸ Σὸν-Ταί.

«Ἄν εἰστε δειλοὶ καὶ δὲν ἔχετε τὸ θάρρος νὰ μετρηθῆτε μαζί μου, τότε

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

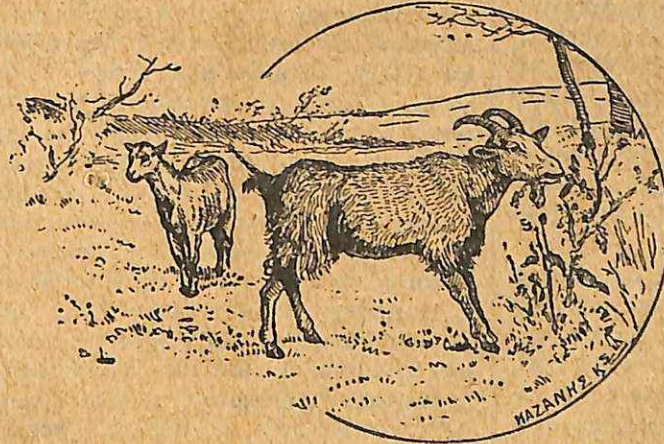
Θ'.

Η ΓΙΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΑΚΙ

Πίσω ἀπ' τὸ σπίτι, ἦταν μιὰ μεγάλη βραδιά, πού τὸ χορτάρι τῆς, καταπράσινο, σπινθήριζε κάθε πρῶτ ἀπ' τὶς στάλες τῆς δροσιάς, σὰ νᾶταν στολισμένο μὲ ἀναρίθμητα διαμάντια.

Ἀλλὰ τὸ χορτάρι αὐτὸ δὲν ἔφιναν ποτὲ νὰ μεγαλῶνῃ πολὺ καὶ νὰ γίνεταὶ ἀνὸμαλο. Γιατὶ ὁ κηπουρὸς τὸ παλλίδιζε μιὰ φορὰ τὴν εβδομάδα. Ἐπειτα ἦταν καὶ μιὰ γίδα, πού ἀφοῦτον γέννησε ἕνα κατσικάκι, τὴν ἄφιναν νὰ βόσκει ἐκεῖ καὶ, ἐννοεῖται, ἔκανε τὸ χρέος τῆς καλύτερα καὶ ἀπὸ τὸ παλλίδι τοῦ κηπουροῦ.

Σ' ὅλο τὸ χωριό, δὲν ἦταν ἄλλο πιδ τρελὸ κατσικάκι ἀπ' αὐτό! Στιγμὴ δὲν καθόταν ἡσυχία κοντὰ στὴ μητέρα του. Τοῦ ἄρεσε ὅλο νὰ τρέχῃ, νὰ πηδᾷ, νὰ κουτρουβαλᾷ, νὰ κἀνῃ χίλιων εἰδῶν τρελοπαίχνιδα. Καὶ γι' αὐτὸ μιὰ μέρα τὴν ἔπαθε.

Στὸ χωριὸ ἐκεῖνο εἶχε φτάσει ἕνας μικρὸς Καλαβρῆζος, ὁμορφὸ καὶ ἔξυπνο παιδί, πού γύριζε ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ ἔδειχνε τὶς μαριονέτες του: ἀνθρωπάκια, νευρόσπαστα, κούκλους, κούκλες, πού ἔκαναν νὰ χορεύουν

μὲ τὸν ἦχο μιᾶς καραμουζας. — Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ πρῶτ, ὁ μικρὸς Καλαβρῆζος, πῆρε τὸ δρόμον πού ἔβγαζε στὸ σπίτι τῆς Μαρτίρας, γιὰ νὰ δεῖξῃ καὶ ἐκεῖ τὶς μαριονέτες του.

Ἀμα ἔφτασε στὴν καγγελόπορτα, τοποθέτησε χάμω μιὰ σανίδα καὶ ἔστησε ἀπάνω στὴ σανίδα αὐτὴ δυὸ κούκλες περασμένες μ' ἕνα σπάγγο, πού τὴν ἄκρη τοῦ τῆν ἔδεσε στὸ γόνατό του. Ὑστερὰ ἄρχισε νὰ παίζῃ μὲ τὴν καραμουζα τοῦ ἕνα χορὸ καὶ, κουνώντας μὲ τρόπο τὸ πόδι του, — ἐκεῖνο ὅπου ἦταν δεμένος ὁ σπάγος, — ἔκανε τὶς δυὸ κούκλες νὰ χοροπηδοῦν ἀπάνω στὴ σανίδα σὰ ζωντανές.

Αὐτὴ ἦταν ἡ τέχνη τοῦ μικροῦ Καλαβρῆζου καὶ μ' αὐτὴ τὸ φτωχὸ παιδί ἔβγαζε τὸ πρῶτό του. Γιατὶ ἐννοεῖται, ὅσοι ἔβλεπαν τὶς μαριονέτες του νὰ χορεύουν, διασκέδαζαν, γελοῦσαν μὲ τὴν καρδιά τους καὶ εὐχαρίστως τοῦ ἔδιναν πεντάρες καὶ δεκάρες.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΡΟΛΟΪ

Μέσα στὸν κόσμο τῶν ἀναμνήσεων, πού τόσες φορές ἀφίνω τὴν ψυχὴ μου νὰ πλανιέται, γεμάτη νοσταλγία γιὰ κάθε ὁμορφιά τῆς περασμένης μου ζωῆς, ἕνα μάτι μεγάλο καὶ φωτεινὸ, ἕνα μάτι πάντ' ἀνοιχτό, πάντ' ἄγρυπνο — ὅπως ἄλλεγε ὁ ποιητὴς μας, — φαντάζει ἀπ' τὰ ὕψη τοῦ γυρίζου πύργου του. Καὶ εἶναι τὸ μάτι αὐτὸ πάντα τὸ ἴδιο, ὅπως παιδάκι τὸ γινώρισα καὶ τὰγάπησα, ἀκούραστο, ὀλάνοιχτο, μὲ παντοτινὰ ἄδουστο τὸ φῶς του, τὶς σκοτεινές, ἀφέγγαρες βραδυές. Παιδί τότε εὐτυχισμένο καὶ ἀδιάφορο γιὰ τὶς μέρες πῶδλεπα νὰ κυλοῦν μέσα στὴν ἀγάπη τῶν δικῶν μου καὶ τὴν τρελὴ τῶν μικρῶν μου φίλων συντροφιά, —

πόσες φορές δὲ στύλωσα ἐπίμονα τὰ μάτια μου στὸ μεγάλο αὐτὸ καὶ φωτεινὸ μάτι, τὰ βράδια, ζητώντας νὰ μαυτέψω τὸ μυστικὸ τῶν μονότονων καὶ ἀργῶν κύπων του, πού σὰν κάποιο παράπονο, ἀντηχοῦσαν στὸν ἄέρα! Δὲν πρόσεχα τότε στὶς ὥρες, πού τόσο γρήγορα περνοῦσαν, φέροντας στὴν παντοτινὴ διαδοχὴ τους τὸ ξημέρωμα καὶ τὸ σβόσιμο τῆς μέρας, τὰ λυκαυγῆ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν θλίψεων καὶ τὰ λυκόφωτα, καὶ δὲν αἰστανόμουν τὴν πίκρα κάποιου ὁμορφου «χτέ» πού δὲ θὰ τὸ ξαναζοῦσα πιά ποτέ, ἢ τὸν φόβο ἐνοῦ ἀκαθόριστου καὶ σκοτεινοῦ «αἰῶρος».

Γιὰ μένα δὲν ἐρχόταν τὸ πρῶτ παρὰ γιὰ νὰ πηγαίνω — φορτωμένος τὴ μικρὴ μου σάκκα — στὸ σχολεῖο, πού στὰ πρῶτα χρόνια δὲ μ' ἐνθουσίαζε τόσο, γιὰ τὶς ὥρες τῶν μαθημάτων ὅσο γιὰ τὶς στιγμὲς τῶν παιγνιδίων πού παί-

ΖΟΓΡΑΦΙΕΣ

2.

Στὴ σιωπηλὴ βουνοκορφὴ κορῶνα τὸ φεγγάρι. Καὶ ἀστερόφωγη ἡ βραδιά. Κάτω, τὸ ρεῖμα τῶν γυρῶν ἀγοκυλάει μὲ χάριν. Φιλώντας τὶς ἀλυγαριές πού γέρουν στὴ ὀχτιά.

Πιδ καὶ, τὴ λέφκα τρυφερὰ ζητᾷ ὁ κισὸς νὰ ζωσθεῖ ψηλὰ ὡς τὴν κορφή. Καὶ ὁ ἀνέμος, στὴν ἀπέραντη γαλήνη πού ἔχει ἀπλώσει, τοῦ μουσελίνῃ τῇ φωνῇ μᾶς φέρνει ἀπ' τὸ τζαμί.

ΜΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ζαμε δλα μαζί τὰ παιδιὰ στὰ διαλείμματα, — καὶ τὸ βράδυ δὲν ἔφτανε παρὰ γιὰ νὰ κοιμηθῶ τὸν πῖο γλυκὸ κι' ἡσυχον ὕπνο. Καὶ τὸ μεγάλο αὐτὸ ρολόι, ποὺ σὰν ἓνα μάτι μεγάλο καὶ φωτεινὸ φάνταζε ἀπ' τὸ ψηλὸ κωδωνοστάσι τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας, δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ μετρά τις στιγμὲς τῶν παιγνιδιῶν μου.

Μὰ ὅταν μιὰ μέρα ὁ μπαμπάς, — ἐπίτροπος τότε σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησιά, — μὲ πήρε καὶ μ' ἀνέβασε στὸ ψηλὸ κωδωνοστάσι, τότε μπόρεσα νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ρολόι. Στάθηκα λίγες στιγμὲς, κοιτώντας τὸ προσεχτικὰ κι' εἶδα τὸ μεγάλο του λεπτοδείκτη νὰ κινιέται κυκλικὰ κάθε τόσο κι' ἐθαύμασα. Ὁ μπαμπάς τότε, βλέποντας τὴν ἀπορία μου, μοῦ ἐξήγησε ὅτι μὲ τις μικρὲς αὐτὲς κινήσεις, προχωροῦν οἱ δυὸ δείκτες καὶ μᾶς δείχνουν τις ὥρες κι' ἔτσι μπορεῖ καθένας νὰ κανονίζει τις στιγμὲς τῆς ἐργασίας του καὶ τῆς ἀνάπαυσής του. Κι' ἔμεινα τότε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ κοιτοῦσα τὸ ρολόι μὲ μεγαλύτερο θαυμασμὸ ποὺ μποροῦσε ἔτσι μόνο του νὰ φέρνει τὴ νύχτα! Καὶ σκέφτηκα τότε ὅτι μποροῦσε κανεὶς, κινώντας τοὺς δύο δείκτες, νὰ κάνει νὰ γίνεταί μεσημέρι ὅποτε ᾔθελε αὐτός!

Τὰ βράδια, ὅταν ἀναδαν τὸ φῶς του καὶ φάνταζε ἔτσι μέσ' στὸ σκοτάδι δλόφωτο, μ' ἄρεσε νὰ τὸ κοιτάζω μὲ προσοχή, ὡς ποὺ τὰ μάτια μου κουράζονταν ἀπ' τὴ πολλὴν ἐνταση κι' ἐκλείναν θαμπωμένα.

Ὅταν καμμιὰ φορὰ τύχαινε νὰ βρίσκουμε μοναχὸς μου στὸ σπῆτι, μοῦ φτανε νὰ κάθωμαι στὴν ταρατσα μας καὶ νὰ τὸ κοιτάζω, γιὰ νὰ μὴ φοβᾶμαι καθόλου.

Γιὰ μένα τὸ μεγάλο αὐτὸ ρολόι δὲν ἦταν ἓνα πρᾶγμα ἄψυχο· ἀλλὰ κάτι ποὺ ζοῦσε, μὲ καρδιά ποὺ ἔπαλλε σὰν τὴ δική μου, κι' ἔτσι σὰν κάτι τὸ ζωντανὸ κι' ἐγὼ τάγαποῦσα.

Καὶ τώρα ποὺ σὰν ἓνα μεγάλο μάτι, πάντ' ἀνοιχτὸ κι' ἄγρυπνο, φαντάζει μέσα στὸν κόσμον τῶν ἀναμνήσεών μου, ἀπ' τὰ ὕψη τοῦ γκριζοῦ πύργου του, συλλογίζουμαι σὰν πόσους γύρους νᾶκαν οἱ δείκτες του πάνω στὴ στρογγυλὴ πλάκα μὲ τις σημειωμένες ὥρες, ἀπὸ τότε ποὺ, ἀμέριμνο παιδάκι, τὸ κοιτοῦσα μὲ θαυμασμὸ, μέχρι σήμερα ποὺ μεγάλος πεῖα χαράζω τις γραμμὲς αὐτές!

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ·ΤΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΙΔΑΤΕ στὸ προπερασμένο φύλλο μιὰ εἰκόνα ὅταν ἦμουν δεκαπέντε χρονῶν Διαπλασάπουλο. Αὐτὴ ἔσηκώθηκε ἀπὸ μιὰ πολὺ παλιὰ φωτογραφία, τὴν πρώτην ποὺ ἔδωκα στὴ ζωὴ μου. Γιατὶ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἡ Φωτογραφικὴ δὲν ἦταν βέβαια τόσο κοινὴ κι' εὐκολὴ ὥπως σήμερα. Οὔτε «ἀματέρ» ὑπῆρχαν, οὔτε «κοντάκ» καί, σὲς μικρὲς πόλεις τοῦλάχιστο, οὔτε συστηματικοὶ φωτογράφοι. Στὴν πατρίδα μου ἄξαφνα, γιὰ χρόνια, ἔκανε τὸ φωτογράφο ἓνας... χοροδιδάσκαλος. Πολὺ καλὸς ἄνθρωπος ὁ μακαρίτης· μὰ μεταχειριζόταν πρωτόγονες μεθόδους κι' ἔπαιρνε ἀκριδὰ, γιατί, καθὼς ἔλεγε στὴν παραστατικὴν του γλώσσα, «δούλευε μὲ χρυσάφι»... Ἔτσι οἱ φωτογραφίες δὲν ἦταν καθόλου τῆς μέδας, ὥπως σήμερα, καὶ σὰς βεβαίω ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ-πέρα, καὶ πλοῦσιοι ἀκόμα, δὲν φωτογραφίζονταν παρὰ τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου τους ἢ... τοῦ θανάτου. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ σὰς φαίνεται παράξενο πὼς ἔφτασα δεκαπέντε χρονῶν χωρὶς νὰ βγάλω φωτογραφία: οὔτε νὰ παντρευτῶ σκεπτόμουν τότε ἀκόμα, οὔτε νὰ πεθάνω.

Καὶ ποῖος ἔξεραι ὡς τότε θάρροῦσε ἡ πρώτη μου, ἂν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ δὲν συνέβαινε κάτι ἔκτακτο: Ἦλθε στὴν πατρίδα μου, ἀπὸ τὸ Μοριά, ἓνας νέος φωτογράφος ποὺ ᾔξερε καλὰ τὴν τέχνην του, εἶχε δλα τὰ καινούργια μηχανήματα, μεταχειριζόταν τις τελευταίες — τότε — μεθόδους, ἔκανε ὁμορφες φωτογραφίες, ἔπαιρνε σχετικῶς φτηνὰ κι' εἶχε γεμίσει τὴν πόλιν μὲ ρεκλάμες. Ὅπου ἔκανες, δὲν ἔδλεπες παρὰ βιτρίνες μὲ ἔργα του καὶ μὲ τιμολόγια. Φυσικά, καθένας ᾔθελε νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴ σπάνια εὐκαιρία. Ἐξήλεψα κι' ἐγὼ, ποὺ ἔδλεπα σὲς βιτρίνες ἐκεῖνες φωτογραφημένα καὶ τὸσα παιδιὰ, φίλους μου, συμμαθητὲς μου. Καὶ φάγώθηκα τὸν καίμενον τὸν πατέρα μου νὰ μὲ στείλῃ στὸ Φωτογραφεῖο τῆς μέδας.

Ἀλλὰ εἶχα κι' ἀδελφία μικρότερα: ἓναν ἀδελφόν, τρεῖς ἀδελφούλες. Δὲν ἔπρεπε νὰ φωτογραφηθῶν κι' αὐτά; Ἦ μητέρα μου τοιαύτα στὸν δὲν ἐννοοῦσε νὰ γίνῃ ἐξαίρεση. «Ὅλα τὰ παιδιὰ θέλω!» ἔλεγε. Ἦ δυσκολία — κι' ὁ καυγάς — ἦταν ποὺ ἐγὼ, σὰ μεγάλος, ἦ-θελα κι' ἐπέμενα νὰ βγῶ μόνος μου, μπουύτο. Ἐπιτέλους ὁ πατέρας μου ἔλυσε τὸ ζήτημα, ἀποφασίζοντας νὰ ἐξοδέψῃ γιὰ δυὸ πλάκες: Στὴ μιὰ, θά-θγαῖνα ἐγὼ μόνος, (χαλάλι μου!) Καὶ στὴν ἄλλη, δλα τὰλλα παιδιὰ μαζί,

ἐν συμπλέγματι. Ἔτσι ἦλθε καὶ γιὰ μᾶς ἡ εὐτυχισμένη μέρα, ποὺ θὰ ντυνόμαστε καὶ θὰ στολιζόμαστε γιὰ νὰ... ἀπαθανάτιστομε ἀπ' τὸ φακό!

Ἀκόμα θυμᾶμαι τὴ χαρούμενη φασαρία στὸ σπῆτι. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς δὲν ἔλειψαν καὶ λίγα κλάμματα, γιατί ἄλλος ᾔθελε νὰ φορέσῃ τοῦτο, ἄλλος ᾔθελε νὰ χτενιστῇ ἔτσι κι' ἡ μητέρα μου δὲν ἐχάριζε κάστανα σὲ κανένα. Ἐμένα δμως, σὰ μεγάλο, μὲ φησαν νὰ ντυθῶ ὥπως ᾔθελα. Βλέπω τώρα τὴ φωτογραφία μου τοῦ 1882 καὶ τὰ θυμᾶμαι δλα σὰ νᾶταν χτές. Τὸ σακκάκι μου ἦταν σκοῦρο, μαῦρο πρὸς τὸ καφετί. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ πανταλόνι μου, — μακρὸ πανταλόνι, γιατί κείνο τὸ χρόνον πῆγαινα στὴν Δ' τοῦ Γυμνασίου. Ἦ φοιτῶν ἐκεῖνῃ γραβατίτσα ποὺ βλέπετε, ἦταν λιλὰ ἀνοιχτὴ μὲ ἄσπρες γραμμίτσες. Τὸ μαντηλάκι ποὺ φαίνεται στὴν τσέπη μου, ἦταν μεταξωτὸ ἄσπρο, μὲ οὐγία ἐπίσης λιλὰ καὶ μὲ μικροσκοπικὰ λουλουδάκια (χρόνια τὸν εἶχα ὕστερα αὐτὸ τὸ μαντήλι, ὁὐρο μῖας θείας μου ἀπὸ τὴν Πόλιν). Ἔκοψα ἀπ' τὸ περβολάκι μας κι' ἓνα λιλὰ πανσέ, ποὺ τὸν ἔδωκα στὴ μπουτου-νιέρα μου (ᾔθελα, βλέπετε, καὶ λουλούδι ταιριαστὸ μὲ τὴ γραβάτα, σὰ νὰ ἐπρόκειτο νὰ βγοῦν στὴ φωτογραφία καὶ τὰ ρώματα!) χτένισα καλὰ-καλὰ τὰ μαλλιά μου, χαμηλὰ ὥπως τᾶκανα τότε, (γιατὶ ὕστερα τὰ σήκωσα κι' ἐγὼ...) κοίταξα στὸν καθρέφτη, ἔμεινα πολὺ εὐχαριστημένος καὶ ἐσκίνησα μὲ τὰ δέρφια μου, ποὺ κι' αὐτὰ εἶχαν στολιστῇ σὰν τὴ Δαμυρή.

Ἄ, τί ἐντύπωση ποὺ μοῦ ἔκαμε τὸ Φωτογραφεῖο! Ἐκεῖνο τὸ ἀτελιὲ μὲ τὰ πολλὰ τζάμια καὶ τοὺς ἄσπρους μεπερνίδες, μὲ τὴ μηχανὴν στὴ μέση, μὲ τὴ σκηνογραφία ἀπὸ πίσω καὶ μὲ τὸ παράξενο ἐκεῖνο σκαμνὶ μπροστά, — τί ἐπιβλητικὸ γιὰ ἓνα παιδί ποὺ τὸ πρωτόδωλε! Μιλοῦσα σιγὰ ὥπως σ' ἐκκλησιά, κι' ὁ φωτογράφος μὲ τὰ μαῦρα γενάκια καὶ τὰ ζωηρὰ μάτια, — λές καὶ τὸν βλέπω, — χαμογελοῦσε, βέβαια γιὰ τὴ συγκίνησή μου... Ὡ, μὰ ἦμουν ἀληθινὰ συγκινημένος, ὅταν προπάντων ἐκάθησα μὲ τὴ σειρά μου στὸ σκαμνὶ, στήριξα τὸ κεφάλι μου στὸ σίδερο ποὺ εἶχε ἀπὸ πίσω, πήρα τὴν πόζα μου, ἀκίνητος μ' ἀκίνητα μάτια, καὶ περ-μένα νᾶνοῖξῃ ὁ φωτογράφος τὸ φακό... Εἶχα σκοπὸ νὰ χαμογελάσω κείνῃ τὴ στιγμῇ, γιὰ νὰ βγῶ γελαστός, καθὼς μοῦ εἶχε συστήσει κι' ἡ μητέρα μου. Μὰ ποῦ νὰ τὸ κατορθώσω ἀπ' τὴ συγκίνηση! Ἦ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατὰ καί, μοῦ φαίνεται, ἔτρεμε λιγάκι καὶ τὸ σάγονι μου...

Ἦ ἀλήθεια εἶναι, — ἄς τὸ ποῦμε κι' αὐτὸ παρεκθατικὰ, — πὼς ἐν' ἀπὸ τὰ δυσκολότερα πράγματα εἶναι νὰ

πάρῃ κανεὶς καλὴ πόζα μπροστὰ σὲ φωτογραφικὸ φακό. Ὅχι παιδιὰ, ἀλλὰ καὶ μεγάλοι δυσκολεύονται νὰ σταθοῦν καλὰ, νὰ κοιτάξουν, νὰ γελάσουν, νὰ σοβαρευθοῦν, νὰ δώσουν τελοσπάντων στὴ μορφή τους τὴν ἐκφραση ποὺ θέλουν ἢ ποὺ ταιριάζει. Γι' αὐτὸ οἱ περισσότερες φωτογραφίες εἶναι γελοῖες. Σὰ νὰ σοῦ λένε: «Ἐδῶ εἶμαι! στᾶθηκα νὰ φωτογραφηθῶ!» Τοὺς λείπει ἡ ἀφέλεια, ἡ συνειθισμένη ἐκφραση, τὸ φυσικό. Καὶ γι' αὐτὸ συνήθως δὲ μοιάζουν. Τελοσπάντων χρειάζεται κάποια τέχνη καὶ γιὰ νὰ φωτογραφηθῇ κανεὶς, — δική του τέχνη, ὅχι μόνο τοῦ φωτογράφου.

Ἔννοεῖται πὼς ἐγὼ δὲν τὴν εἶχα τότε καθόλου· κι' ὅταν ὕστερ' ἀπὸ δυὸ-τρεις μέρες, ξαναπήγα νὰ πάρω τὴ φωτογραφία μου, ἔμεινα ἐκθαμβὸς μπροστὰ στὸ «τέρας» ποὺ μοῦ παρουσιάστηκε. Τῶν παιδιῶν πέτυχαν περίφημα, μὰ ἡ δική μου; Ἐγὼ ἦμουν; ἔτσι ἦμουν ἐγὼ;.. Δὲν ἀναγνώριζα τὸν ἑαυτὸ μου ὥπως τὸν ἔδλεπα στὸν καθρέφτη, ὥπως τὸν εἶχα ἰδῇ λίγη ὥρα πρὶν φωτογραφηθῶ. Τὰ μάτια προπάντων μὲ ἀπέλπιζαν. Ἐμοιάζαν σὰ νὰ εἶχα κλάψει ἢ σὰ νὰ ξύπνησα μόλις ἀπὸ ὕπνο βαθύ... Ἀχ, αὐτὰ τὰ βλάκικα μάτια! μοῦρχόταν νὰ πάρω τὴν πέννα καὶ νὰ τὰ... διορθώσω!

Τελοσπάντων εἶχα μιὰ μεγάλη ἀπογοήτευση ἀπὸ τὴν πρώτη μου φωτογραφία. «Φρίκη!» ἔλεγα. Δὲν ᾔθελα οὔτε νὰ τὴ βλέπω, οὔτε νὰ τὴν ἀκούω. Καὶ δὲν ἤσυχασα, παρ' ἀφοῦ ἡ μητέρα μου μοίρασε δλα τὰντίτυπα στοὺς συγγενεῖς καὶ δὲν ἐκράτησε παρὰ ἓνα, ποὺ τὸ κρυψέ στο συρτάρι της... Ἀλλὰ πέρασαν χρόνια, μεγάλωσα, ἔδωκα μουστάκι, σήκωσα τὰ μαλλιά μου, ξενιτεύθηκα, ξαναφωτογραφίσθηκα δέκα φορές, ξαναγύρισα. Μεγάλος πιά, στὸ σπῆτι μῖας θείας, εἶδα ἄξαφνα τὴν πρώτη ἐκείνη, τὴν ξεχασμένην φωτογραφία μου. Πόσο μοῦ ἔμεινε! πὼς μοῦ ἄρεσε! πόσο μοῦ μοιάζει!.. Παρακάλεσα τότε τὴ θεία νὰ μοῦ τὴ δώσῃ. Τὴν πήρα, τὴν ἔχω, τὴ φυλάω, τὴ βλέπω πάντα μ' εὐχαρίστηση, τὴν ἀγαπῶ. Γιατὶ τίποτα δὲν μὲ ξαναγυρίζει σὰν αὐτὴ στὰ εὐτυχισμένα ἐκεῖνα χρόνια!..

Φυλάτε, παιδιὰ μου, φυλάτε καλὰ τις παιδικὲς σας φωτογραφίες. Θάρρη καιρὸς ποὺ θᾶναι καὶ γιὰ σὰς ὅτι πῖο πολῦτιμο, πῖο συγκινητικὸ ἐνθύμιο θάχετε. Κι' ἐκεῖνες ποὺ τώρα βρίσκετε πὼς δὲν σὰς μοιάζουν... Ὅσο γι' τὴ δική μου, τώρα ποὺ τὴ βλέπω μὲ ψυχρὰ σὰν ἓνα, μάτια καὶ θυμᾶμαι καὶ τὸ εἰδωλό μου στὸν καθρέφτη ἐκεῖνου τοῦ καιροῦ, βρίσκω πὼς μ' ἔχει ἀπαράλαχτο! Πὼς δὲν γελῶ... δὲν βαριέστε! τί θὰ ἐπρόσθετε ἓνα ψεύτικο γέλιο;

Σὺς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΘΩΜΑ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΙ COLOMBE
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'. (Συνέχεια)

— Φαντάζομαι... ψιθύρισε ὁ Νίκος.
— Ὅα προφταίνω λοιπόν, ἐξακολούθησε ἡ Μαρίκα, νὰ τὰ κάνω δλα, χωρὶς νὰ παραμελῶ τὸν πατέρα μου; Τὴν αὐτὴ εἶναι συνειθισμένος, ὅτι ζητήσῃ, νὰ τὸ ἔχῃ εὐθύς. Τότε θαναγκαζόταν νὰ περιμένῃ. Τὸ ξέρω πὼς δὲν θάλεγε τίποτα, τὸ στόμα του δὲν θᾶνοιγε νὰ παραπονεθῇ ἀπὸ μέσα του ὅμως θάλεγε: «νᾶ, τώρα ἡ Μαρίκα ἔχει ἄλλον· ποῦ νὰ γυρίσῃ νὰ ἰδῇ καὶ τὸ γέρο της!...» Αὐτὸ θᾶταν τὸ κρυφὸ του παράπονο κι' ἐγὼ θὰ τὸχα βάρως στὴ συνειδήσῃ μου, ἂν θὰ τὸν ἐννοίωθα νὰ λυπάται, νὰ ὑποφέρῃ, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ τὸ δείχνῃ. Παρὰ νὰ ὑποφέρῃ λοιπὸν ἐκεῖνος, καλύτερα νὰ μείνω ἐγὼ ὥπως εἶμαι κι' ἄς μοῦ λείπῃ ἡ παντρεία. Ὅσο ζῇ τουλάχιστο...

Τὴ στιγμῇ ἐκείνῃ ἀντήχησαν ἀπέξω ἄταχτα πατήματα. Ἀλλὰ βύθισαν οἱ δὲν εἰς τὰς πόδας, οὔτε ὁ Νίκος τᾶκουσε. οὔτε ἡ Μαρίκα ποὺ ἐξακολούθησε νὰ τοῦ λέγῃ:

— Γι' αὐτὸ, κύριε Νίκο, θὰ σὰς παρακαλέσω... μὴν τοῦ πῆτε τίποτα. Μοναχὸς του, δὲν θὰ τὸ συλλογίζοταν ποτὲ νὰ μὲ παντρεύῃ, γιατί νομίζει πὼς εἶμαι ἀκόμη μικρὴ γιὰ παντρεία, ἡ Μαρικούλα, ὥπως μ' ἔλεγε καὶ μὲ λείει ἀκόμα, κι' εἶναι ξεννοιαστός κι' ἡσυχός. Ἄν ὅμως τοῦ μιλοῦσε κανένας γιὰ γάμο, τοῦ ἔκανε πρόταση... θὰ τὸ συλλογίζοταν γιὰ πρώτη φορὰ κι' ἔσως αὐτὸ θὰ τοῦκανε κακό... Πόσα θάδραζε μὲ τὸ νοῦ του!.. Μπορεῖ καὶ νὰ φανταζόταν πὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη μαζί του καὶ θέλω... Ὡ, ὅχι! κύριε Νίκο, σὰς παρακαλῶ! Μὴν τοῦ πῆτε τίποτα! Δὲ θέλω!.. Αὐτὸ δὲν γίνεταί, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ!..

Κι' ἡ φωνὴ τῆς Μαρίκας δούστησε σὲ κλάμμα καὶ τὰ μάτια της πλημμύρισαν ἀπὸ δάκρυα.

— Πόσο μὲ λυπεῖς μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές, Μαρίκα! φώναξε ὁ Νίκος. Καὶ νὰ συλλογιέμαι πὼς ἓνας ἄλλος θὰ μποροῦσε ἔσως νὰ σὲ πείσῃ.

— Ἄλλος; ἔκαμε ἡ Μαρίκα. Μὴν τὸ λέτε αὐτὸ, κύριε Νίκο! Ἐγὼ... ἂν ἦταν στὸ χέρι μου... ἂν ἦμουν ἐλεύθερη... πόσο θὰ ἦμουν σήμερα εὐτυχισμένη!.. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἀναγκάζομαι νὰ σὰς πῶ ὅχι, μπορεῖτε νὰ εἰσθε βέβαιος πὼς δὲ θὰ παντρευτῶ ποτὲ... Τί νὰ γίνῃ! Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι γενναῖος. Ἄν ἦταν νὰ γίνεταί τὸ καθήκον εὐκόλα, χωρὶς καμμιὰ θυσία, τότε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ τὸ ἔκαναν. Αὐτὰ. Καὶ τώρα κύριε Νίκο, πρέπει νὰ πάω κάτω νὰ πάρω τὸν πατέρα μου.

Πολλὴν ὥρα τὸν ἄφησα κι' ἄρκετὰ θὰ ξεκουράστηκε...

Καὶ λέγοντας αὐτὰ, ἡ Μαρίκα σηκώθηκε κι' ἀνοίξε τὴν πόρτα. Ἀλλ' ἀμέσως ὁ Νίκος τὴν ἄκουσε νὰ φωνάζῃ: — Ἀ! ποῦ βρέθηκε δῶ αὐτὸς ὁ μύλος;.. Μὴν ἀνέθηκε ὁ καίμενος κι' εἶναι στῆς μητέρας σας;.. Πηγαίνετε, σὰς παρακαλῶ, νὰ ἰδῇτε...

Ἀλλὰ ἡ κυρία Δεδοῦ ἔλειπε κι' ἡ πόρτα τῆς ἦταν κλειδωμένη.

Τότε ὁ Νίκος κατέθηκε βιαστικὰ τὴ σκάλα κι' ἀμέσως σχεδὸν ξαναπέθηκε ἄσπρος σὰν τὸ κερί.

— Ἐπαθε τίποτα ὁ πατέρας μου; φώναξε ἡ Μαρίκα τρουαγμένη.

— Ὅχι, ἐλπίζω... δὲν ξέρω... Φαίνεται πὼς ἀνέθηκε λίγο ἔπειτα ἀπὸ ἐμέ, καὶ πάλι τὸν εἶδαν νὰ κατεβῇ καὶ νὰ βγῇ ἐξω δλομόναχος... Πῆγαινε βιαστικὰ σὰ νᾶδλεπε. Ἦ γειτόνισσα τὸν φώναξε νὰ τὸν ρωτήσῃ ποῦ πάει. Ἀλλ' αὐτὸς δὲν τῆς ἔδωσε ἀπάντησιν, οὔτε γύρισε καθόλου νὰ ἰδῇ πίσω του.

— Ἀνέθηκε ὡς ἐδῶ;.. εἶπε σκεπτικῇ ἡ Μαρίκα. Στάθηκε ἀπέξω ἀπ' τὴν πόρτα;.. Ὡ, Θέ μου! μὴν ἄκουσε ὅσα λέγαμε;.. Καὶ τώρα ποῦ νὰ τὸν βροῦμε;..

Ἦ Μαρίκα ἀνοίξε τὸ παράθυρο καὶ κοίταξε ἔξω. Ὁ δρόμος ἦταν σκοτεινός.

— Πρέπει νὰ πάμε νὰ τὸν βροῦμε! Ἔσετε, κύριε Νίκο, νὰ πάτε ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, ἐγὼ ἀπὸ τὸ ἄλλο, κι' ἔσως ὁ Θεὸς μᾶς λυπηθῇ...

— Ὅχι, εἶπε ὁ Νίκος. Ἐσὺ νὰ καθήσῃ ἐδῶ, γιατί μπορεῖ νὰ γυρίσῃ καὶ δὲν κάνει νὰ μὴ σὲ βρῇ στὸ σπῆτι. Ἦσως ἄδικα ἀνησυχούμε... Μπορεῖ νὰ γυρίσῃ γρήγορα... Ὅστόσο ἐγὼ πηγαίνω νὰ φάξω... Θὰ φάξω παντοῦ καὶ σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸν βρῶ καὶ νὰ σοῦ τὸν φέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

Ἀ γ ο ν ῖ α

Ὁ Γεροθωμὰς δὲν εἶχε μείνει πολὴν ὥρα στῆς γειτόνισσας. Ἀλλὰ φαίνονταν εὐχαριστημένος ποὺ πούλησε ὅλους τοὺς μύλους στὰ παιδιὰ ποὺ περιμέναν ἀπέξω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ γειτόνισσα γιὰ πράγματα παιδρά. Ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ᾔρθε λόγος καὶ γιὰ τὸ Νίκο. Καὶ τότε ἡ γειτόνισσα τοῦ εἶπε:

— Δὲν ξέρεις καὶ τὸ καλύτερο, κύριε Γεροθωμά μου! Ὁ Νίκος ἐγίνε διευθυντὴς στὸ ἐργοστάσιο δπου δούλευε. Μοῦ τῆς πρεσβύτερα ἡ μητέρα του. Τί νὰ σοῦ πῶ, γείτονα! Αὐτὸ τὸ παιδί θὰ πάῃ μπροστὰ.

Τὴν ἴδια στιγμῇ πῆγε κάποια βί-ζιτα, ἡ γειτόνισσα ἄφησε τὴ συνομιλία κι' ὁ Γεροθωμὰς, ἀπὸ διάκριση, σηκώθηκε νὰ φύγῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΦΤΗΣΗΣ

[Αριθ. Έγκρ. 122]

Από τάρουγιάλι
Τη θάλασσα κοιτάζω
Και με τη ματιά μου
Σφιχτά την άγκυλιάζω.

Έρχεται το κύμα
Τάφροστεφανωμένο
Και έσπερσ' στην άμμο
Σάν άποκαρμωμένο.

Δροσερός άγέρας
Στό πρόσωπο μάγγιζει
Κι' από πέρα ως πέρα
Τόν άκούω να μουγγρίζει.

Ήλιος άπ' τα ύψη
Χουσές ρίχνει άκτίνες,
Τά νερά γυαλίζουν
Λάμπουν από κείνες.

Σύννεφο περνάει,
Και τότε σκεπάζει,
Μιά στιγμή ή φύση
Όλη σκυθρωπάει.

Τη γλυκειά άρμονία της
Παρακολουθώ
Και τόν ίδιο τό σκοπό της
Τραγουδώ κι' εγώ.

Σίμος Έσπερίος

Η ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

[Αριθ. Έγκρ. 109]

Μιά βραδυά, όταν άποφάγαμε,
Μου είπε ο πατέρας: «Τώρα πιά
μεγάλωσες. Σούφερα τά χροιά σου
μεν κι' από αύριο πρέπει νάρχι-
σης νά πηγαίνεις σχολείο. Νά πιά-
σης νά διαβάσεις καί νάφαισης
τά παιχνίδια». Ο έπίτολος, είν' α-
λήθεια, μου ξένισε λιγάκι. Μά,
σκέφτηκα πως θά μεγάλων' ή
θέση μου σά πηγαίνα σχολείο και
θά με θεωρούσαν και μένα για
κάτι. Κι' αυτό μ' εύχαρίστησε από
την άλλη μεριά.

Κείνο τό βράδυ δέ θυμάμαι τί
όνειρο είδα. Τό πρωί όμως ση-
κώθηκα γρήγορα κι' έτοιμάστηκα
χωρίς τά συνηθισμένα μου νάξια.
Φόρεσα τά καλά μου ρούχα, κρέ-
μασα στόν ώμο την καινούργια
μου τσάντα με την πλάκα και τό
άναγνωσματάριο μέσα, φόρεσα τό
νεοαγορασμένο κασκέτο με την
κουκουβάγια, κορδωθήκα και ξεκι-
νησα για τό σχολείο.

Τό σχολείο είναι ένα άσπρο μα-
κρινάρι με πολλά παράθυρα και
με μία μεγάλη αήλη. Όταν έφτα-
σα, είχαμε πάει κι' άλλα παιδιά.
Τά μεγαλύτερα παίζανε τις άμπά-
ριζες και μείς οι μικροί, οι πι-
τσιρικοί καθώς μάς λέγανε, μα-
ζεμένοι δλόγους, τους κοιτάζαμε
και τους θαυμάζαμε. Όταν κανείς
άπ' αυτούς έβγαζε τό καπέλο του
για νά παίξει πιά έλεύθερα, τρέ-
χαμε πούδς να τό πρωτοπάρη νά
του τό κρατάη.

Σέ λίγο χύπησε τό νουδούνι.
Τό χυπάγε ένα παιδί από τό πα-
ράθυρο. Άχ, νά τό βάραια και
γώ! πού όμως τέτοια τιμή! πού
τέτοια τύχη!

Μπήκαμε μέσα. Μείς οι πιτσι-
ρικοί καθήσαμε μπροστά, στά μι-
κρά θρανία. Σέ λίγο μπήκε κι' ο
δάσκαλος. Ήτανε, θυμάμαι, χον-
τρούς κι' είχε πολύ μεγάλη μουστά-
κια. Κάθισε στην έδρα κι' άρχισε
νά διαβάξη τόν κατάλογο. Ύστερα
είπε σέ μάς τους μικρούς κι' άνοι-
ξαμε τάφαβητάρια μας. Ήπειτα
άρχισε: «Αυτό πού μουάζει σάν
κουλουράκι, τό λένε ο. ωωω...
Λέγαμε δλοι. Κι' αυτό πού είναι
σά μαγκουρίτσα, είναι τό ι. ιι...»
«Αν τά κολλήσουμε, κάνουμε τό α,
άαα...» — ιι... έξακολουθούσε
κάποιος νά φωνάξη πίσω μου.
Φαίνεται πως ή μαμμά του τούε
μαθε μονάχα τό ι.

Άφού μάθαμε κι' άλλα γράμ-
ματα, ήρθε ή σειρά των μεγάλων.
Αυτοί άνοιξαν καί μεγάλα βιβ-
λία και διαβάσανε γρήγορα, πολ-
λύ γρήγορα. Τότε εγώ συλλογιζό-
μουνα: Πότε θά μεγάλωσω και
γώ νά διαβάω σέ μεγάλα βιβλία
έτσι καλά και γρήγορα; Πότε θά
πάω και γώ στην τετάρτη; Τότε
θαίμαι περήφανος.

Και τώρα, άφού πέρασαν χρό-
νια κι' έβγαλα πολλές τάξεις και
διάβασα πολύ μεγαλύτερα βιβλία
συλλογίζομαι «Άχ, νά ξαναγυρί-
ζανε τά περασμένα χρόνια! νά
γινόμουνά άλλη μία φορά πιτσι-
ρικός και νά ξανακαθόμουνά στά
μικρά έκείνα θρανία με τάναγνω-
σματάριο μπροστά μου, λέγοντας
τό α!...»

Γλυκό Παρελθόν

ΒΕΡΓΑ

[Αριθ. Έγκρ. 120]

Όταν πηγαίνει κανείς στόν
Άμμουρό, τη στιγμή πού στρίβει
άπ' τό έξωκλήσακι της. Άγνα-
Σώς, άμα προχωρήση λίγο, βλέ-
πει μία σειρά έρειπωμένων τοί-
χων ισάι' ενός μέτρου ύψους, με
πολλές τρύπες.

Όπου δέν έχει άκούσεις τίποτε
γι' αυτόν, προχωρεί αδιάφορος.
Τό μόνο πού μπορεί νά του γεν-
νηθή είναι ή άπορία για την χη-
σιμότητα αυτού του τοίχου.

Όταν όμως κανείς τον γνωρί-
ζει, είν' άδύνατο σ' αντίκρουσμά
του νά μην αισθανθή ένα ρίγος
συγκίνησης, και να μην τού έρ-
θουν στό νου πολλά πράγματα.

Όλοι σχεδόν οι Μανιάτες πού
περνούν άπ' εκεί, γνωρίζουν και
τις ελάχιστες λεπτομέρειες της
ιστορίας αυτού του τοίχου: της
Βέργας.

Άλλά οι άλλοι, οι ξένοι, οι περισ-
σότεροι, ούτ' έχουν άκούσει καί
τι γι' αυτόν. Κι' όμως! Ο έρει-
πωμένος αυτός τοίχος έπρόσφερε
στούς Έλληνες ύπηρεσίες πιά
πολύτιμες κι' άπ' τό πιά όχυ-
ρωμένο κι' έπιβλητικό φρούριό
τους.

Σ' αυτόν έπάνω έσπασαν — έδώ
κι' έναν αιώνα, — τά ορμητικά κύ-
ματα της βαρβαρότητας. Σ' αυτόν
τόν τοίχο με τις πολλές πολεμή-
στερες άπάνω, διαλύθηκε ή άλα-

ζωνεία του Ίμπραήμ. Αυτός, ο
τόρα έρειπωμένος τοίχος, έδειξε
κι' όλους με τί τρόπο οι Μανιά-
τες υπερασπίζονται την πατρίδα
κι' άς μην άποτειλείται παρά από
βράχια. Άπ' τις τρύπες αυτού
του τοίχου, βγήκε ο θάνατος άνα-
ριθμήτων έπιδρομέων.

Σάν περνά άπ' έμπρός του, ή
έντύπωση πού μου κάνει ή γύρω
φύση πού όργιάζει, ύποχωρεί.
Λησιμονά μία στιγμή των άρνιών
τά βελάσματα, λησιμονά τους ψα-
ράδες πού σηκώνουν τά δίχτυα
τους, λησιμονά των βουνών την
έπιβλητικότητα και της Σέλιτσας
την γραφικότητα, και την μαγευ-
τική της Καλαμάτας δέα την λη-
σιμονά. Και βλέπω τους Μανιά-
τες νά πολεμούν ύπερ βωμών και
έστωδων. Βλέπω τη λύσσα στό πρό-
σωπο του Ίμπραήμ ζωγραφι-
σμένη...

Κι' άποκαλύπτομαι...

Δούσης Ήλιοπερίχυτος

ΣΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

[Αριθ. Έγκρ. 124]

Μέ τί νοσταλγία θυμάμαι τά
περασμένα! Τά όρώτα παιδικά
μου χρόνια, τη μαθητική μου
ζωή! Πάνε, πέρασαν σάν μία πνοή
τό άνέμου!

... Νομίζω πως έχτες άκόμα
ήτανε πού, πιασμένη από τό χέρι
του παππού, πηγαινα για πρώτη
φορά σχολείο... Άλήθεια! τί
ήταν τό σχολείο; σκεπτόμουν...
άραγε νά είναι καλά εκεί;... Και
νά, μπαίνω στη μεγάλη ήσυχη
τάξη τη γεμάτη μικρά κοριτσά-
κια... Μιά σοβαρή δασκάλα με
γαυιά, ματρώδες εκείνη την ώρα
στό άριθμητήρι... Ο παππούς
μίλησε για λίγο με τη δασκάλα
κι' αυτή με πήρε από τό χέρι και
μ' έβαλε νά καθίσω άνάμεσα σέ
δύο άλλα κοριτσάκια. Με τί με-
γάλη χαρά κάθησα πρώτη φορά
στό θρανίο!...

Πέρασαν έντεκα χρόνια πού μου
φάνηκαν σάν έντεκα λεπτά... Και
με τί λύπη, και με τί πόνοάκι
τό τώρα τό σχολείο μου, τό άγαπη-
τό μου θρανίο, τις συμμαθητρίες
μου πού έξήσαμε τόσα χρόνια
μαζί και πού άγάπησα καλύτερα
άπό αδελφές!... Άλημονήτα μα-
θητικά χρόνια πού τόσο τά νο-
σταλγώ!

Άμαζών της Θαλάσσης

ΓΑΓΓΑΡΟΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ

[Αριθ. Έγκρ. 110]

Μιά μέρα, ο βασιλιάς της Ταλ-
λίας Λουδοβίκος ΙΑ', κυνηγώντας
στό δάσος, άπάντησε ένα χωρικό
πού όδηγούσε ένα γαϊδάρο.

Ο χωρικός, πού δέν γνώριζε
τό βασιλιά με την άπλη στολή
του κυνηγού, του είπε:

«Ε, κουμπάρε! δέν ξέρω πως
πάει τό κυνήγι, ξέρω όμως πως
θά βραχίξω».

«Όχι δά! Έκαμε ο βασιλιάς.
Και πού τό ξέρεις;»

«Ο γαϊδάρος μου μου τόπε
πως θά βρεξεί. Κοίταξέ τόν πως
περπατά πλάι και τεντώνει τανύ-
τιά του! Αυτό είναι σημάδι βρο-
χής.»

Ο βασιλιάς δέν τό ήπίστεψε,
γιατί ο άστρονόμος του, παλατιού
ισα-ισα του είχε πη πως την ήμέ-
ρα εκείνη δέν θάβρεχε καθόλου.
Και προχώρησε άφοβα. Άλλά σέ
λίγο άρχισε νά πέφτη τόσο ρα-
γδαία βροχή, πού άναγκάστηκε νά
καταφύγη σέ μία καλύβα και νά
μείνει ώρες.

Τό βράδυ, άμα ο βασιλιάς γύ-
ρισε στό παλάτι του, έδωξε τόν
άστρονόμο του και πήρε στη θέση
του τό χωρικό με τό γαϊδάρο.

Γλυκό Χαμόγελο

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Τώρα, μαγκόπαιδο, νάρθω
νά σου δώσω εύλο πού νά βάλης
και στην τσέπη σου.

— Άδικο θά κάνης τόν κόπο,
γιατί ή τσέπη μου είναι τρύπια!

Μικρός Γλεντζές

— Τό δόντι πού
μου έπεσε πρό καιρού, άκόμα δέν
έφύτρωσε.

— Τώρα πού θάρ-
χίσουν οι βροχές, πιστεύω νά σου
φυτρώση.

Μουσώτης

Τό πρώτιστον καθήκον
του καλού συνδρομητού εί-
ναι ή έγκαιρος άνανέωσις
της συνδρομής του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»,
Αθήνα, 33 Εφραίμίδων
την 7 Σεπτεμβρίου 1925

ΕΝ' άπρόοπτο έμπέδιο, παιδιά
μου, παρουσιάστηκε στό τυπογρα-
φείο και τό 'Αναμνηστικό Τευχος
της 30ετηρίδος του κ. Ξανόπουλου,
πού έπρεπε νάταν έτοιμο πρό πολ-
λού, δέν έγινε δυνατό νά τελειώσω
άκόμα. Άλλ' άς μην άνησυχούν
δσοι τό παρήγγειλαν. Σέ λίγες ήμέ-
ρες θά έκδοθή και θά τό λάβουν.

Ο κ. Ξανόπουλος εξακολουθεί
νά διαβαίνει από παντού τιμητικό-
τατα γράμματα μ' εύχες και συγ-
χαρητήρια. Προχθές τού έγραψα
και ο Ίππουργός της Παιδείας κ.
Ι. Τσιριμώκος, για νά τού έκφρά-
ση τη λύπη του πού ένακα άπου-
σίας, δέν μπόρεσε, παρά την έπι-
θυμία του, νά παρευρεθή στην έκδο-
ση, για νάντιπροσωπεύση και την Έλλ.

Κυβέρνηση. Τόν συγχαίρει όφείσοι
θερμότατα για τό συμπλήρωση της
τριακονταετίας, «καί ά την όποιαν,
λέγει, είπερ τις και άλλες συντε-
λεσε εις την προαγωγήν της παρ' ή-
μιν δραματικής τέχνης δι' έργων
τυχόντων της γενικής άντιμίσθως
και των έπαυόντων και τού καινού».

Άκόμη μία φορά, ο κ. Ξανόπου-
λος με παρακαλεί νά εύχαριστήσω
δσους τού έγραψαν, — φίλους, πα-
λιούς συνεργάτες, συνδρομητές, —
και νά τους πώ πόσο λυπάται πού
πού είναι άδύνατο νά εύχαριστήσω
χωριστά ένα-ένα, ούς καν μ' έν' α-
πλό έπισκεπτήρι, έκεί πού έπρεπε
νά γράψω ολόκληρο γράμμα.

Νά σου έξηγήσω, Άδων Ζουάν,

πρινά καί — πέρα, Μαύρες Πιε-
ρότες, άφού είσθε μαζεμένα τόσα
Διαπλάσους, έσύ, ή Ροδάλη
Αγγούλα, ο Άσπρος Παλάσιος,
ή Μελίσσα, ή Ήλιόλουστη, ο Κό-
κινος Πιερότης, ο Πράσινος Πα-
λάσιος και άλλοι. Όλα καλά
παιδιά κι' άγαπημένα μεταξό σας,
πού αγαπάτε και — ή Διάπλαση σά
μνηστές σας και δέν βλέπετε την
δρα πότα με έρση ο ταχυρόδρομος
νά σάς φέρη τό φύλλο, ή γράμματα
άπό τ'άδελφια σας τάλλα. — Ά,
ή φίλη αυτή τό αυτοκίνητο πού

αυτή την άθιμοτυπία: Τιμούμε βέ-
βαια έναν άνθρωπο, όταν τόν άνα-
φέρουμε με τόν τίτλο κύριος: ο
κ. Δείνα. Άλλά τόν τιμούμε πε-
ρισσότερο, όταν τόν άναφέρουμε
άπλως με τόνονόμ του: Ο Δείνα.

Μόνο πού τέτοια τιμή είναι πολύ
μεγάλη και φυσικά ο τιμώμενος
έτσι πρέπει νά τό αξίζει. Γι' αυτό
χωρίς τό «κύριος» άναφέρουμε
μόνο τους πολύ γνωστούς, τους
μεγάλους ποιητές, συγγραφείς κτλ.
και λέμε ο Παλαμάς, ο Ψυχάκης,
έξομοιφώνοντας αυτούς με τό ιστο-
ρικό πρόσωπο πού δέν υπάρχει
πιά στη ζωή: ο Φολιωτής, ο Βα-
λαωρίτης, ο Κοραής. Όπως δηλα-
δή κανένα άπ' τούς μεγάλους να-
κρούς δέν λέμε «κύριο» (άκούσατε
ποτέ ο κ. Σαίξπηρ, ο κ. Αάντης, ο
κ. Βίκτωρ Οδνγώ;) Έτσι δέν λέμε
και κανένα άπ' τούς μεγάλους ζω-
ντανούς. Αυτό όμως δέν θά πη και
δτι τούς προσβάλλουμε, άν τούς
πούμε και κυρίους. Πολλοί έβγα-
ν γράφουν κατ' κανόνα ο κ. Παλα-
μάς, ο κ. Ψυχάκης, είτε νιατί θεω-
ρούν άπαραίτητο τόν τίτλο, είτε
για νά έκχωρίζονται έτσι οι ζω-
ντανολ μεγάλοι από τούς νεκρούς.

— Τά νυνήματα σου, τά δάδσσα
και μου άρσαν. Μά γιατί τόσο
πένιμη έμπνευση;

Η Έρωική Φέσσα μου γράφει:
«Συμφωνά με τόν Σάνθιππο και
την Δέλια, δτι στη Σ. Σ. Σ. δέν
πρέπει νά πλεονάζουν τά θλιβερά.
Άλλά κέπου διάδεκα, δτι οι άν-
θρωποι πού δέν είναι σωματικώς δυ-
νατοί, είναι και πνευματικώς με-
λαγχολικοί. Κι' αυτό δέν τό πιστεύω
άπό πέρας' γιατί όταν ήμουν αδό-
νιχτη και κουρασμένη, πάντα σκε-
πτόμουν θλιβερά. Έσύ τί λές;»

Τώρα. Η σωματική δύατα, λένε,
είναι και ψυχική, ή δέ ψυχική δύατα
ίχθνηται με φαίδρότητα κι' αίσ-
ιοδόξα. Δά όδταν λοιπόν παράλογο
νά πούμε, δτι όποιος σκέπτεται με-
λαγχολικά, πρέπει νά κύνη... κού-
ρα. για νά δυναμώση σωματικώς.

Τά πολλά μαθήματα δέν άφαισαν
και τόν Σουανό νά μου γράφη
τόσους μήνες. Γιατί τό καλό μου
παιδί δέν έχει διακοπές: Κάνει μα-
θήματα στό σπίτι, και τά έξακο-
λουθεί γενιμόνα-καλοκαίρι. Φέτος
έξαυα δέν τό δικάφω παρά μόνο
τις δεκαπέντε ήμέρες πού βάσταξε
ο άλωνισμός, (γιατί ο Σουανό μά-
νει στό χωριό.) Τάκοιτε μερικοί -
μερικοί πού κύνετε διακοπές τρεις
μήνες και πάλι σέ φαίνεται λι-
γο;... — Για τό ζήτημα της Σ.
Σ., ο Σουανό συμφωνεί με την
«Άλχηστιν» κι' όχι με τόν Γιούλν

Ανθνη.

Ο, φαντάζομαι τί όρώτα πού θά
περνάτε καί — πέρα, Μαύρες Πιε-
ρότες, άφού είσθε μαζεμένα τόσα
Διαπλάσους, έσύ, ή Ροδάλη
Αγγούλα, ο Άσπρος Παλάσιος,
ή Μελίσσα, ή Ήλιόλουστη, ο Κό-
κινος Πιερότης, ο Πράσινος Πα-
λάσιος και άλλοι. Όλα καλά
παιδιά κι' άγαπημένα μεταξό σας,
πού αγαπάτε και — ή Διάπλαση σά
μνηστές σας και δέν βλέπετε την
δρα πότα με έρση ο ταχυρόδρομος
νά σάς φέρη τό φύλλο, ή γράμματα
άπό τ'άδελφια σας τάλλα. — Ά,
ή φίλη αυτή τό αυτοκίνητο πού

είδατε συντριμμένο στά ματωμένα
βράχια! Άπό πού νά γκρεμιστήκη
και πούσι δυστυχισμένοι νά σκο-
τώθηκαν!...

Σ' ένα δελτάριο από τά Μάθανα,
τό Περωμένο μου γράφει: «Άπό
την Κεφαλλονιά στά Μάθανα. Γινή-
καμε... περιηγήται. Κολύμπι,
βάρκα, φαγοπότι, χορός και Διά-
πλασις. Άς μη τελώνω οι παύ-
σεις ποτέ!» Μά θά τελειώσουν!
Τό καλό μόνο είναι δτι θά ξανά-
θουν...

Συμφωνά Νεκρολούλουδο, δτι
οι πού ζωντανά κι' οι πιά έξευ-
νιστικές της ψυχής άναμνήσεις εί-
ναι κύνες πού μάς έφωσαν στά
μάτια τά δάκρυα, πού μάς χάρισαν
πολλή ή λίγη θλίψη. Συμφωνά ά-
κόμη δτι από τόν πόνο γεννήθηκαν
τά μεγαλύτερα άριστουργήματα των
συγγραφέων και των ποιητών. Συμ-
φωνά έπιτέλους και δτι τά σημε-
ρινά παιδιά είναι άλλοίφωνα από
έλλοτα, γιατί πολλά κακά πρό-
φτασαν νά ιδούν στη ζωή τους.
Άλλά κατάχρησις νά μη γίνεταί
ή άπαισιοδόξα νά μη βασιλεύη.
Γιατί αυτό είναι τό ζήτημα. Τάρι-
στουρήματα πού τά έμπνέει ο πό-
νος, πάλι ή χαρά της ζωής τά φέρνει
στό φως και κατ' βάθος είναι όλα
αίσιοδόξα. Τά πραγματικώς άπαι-
σιοδόξα δέν τά θεωρώ γνήσια και
δέν πιστεύω δτι έχουν έπιβραση
καλή. Έννοείται δτι αυτά τά λέμε
άπό νενική, ύψηλότερη άποψη. Και
δέν έφαρμόζονται στη Σέλλα μας,
δπου πάντα τά θλιβερά κομμάτια
φαίνονται σάν άνορθογραφίες, κύν-
ων κακή έντύπωση και, δσο ό-
ρατα κι' άν είναι, μάς κύνων νά
άπιθυμούμε τά φαιρά. Προσέτω
δτι τά... θλιβερότερα κομμάτια
είναι έκείνα πού γράφονται από
μνηση και προσπαθούν νά έκφρά-
σουν έναν ένακό πόνο. πού ο γρά-
φον, τόν χαρούμενο παιδί, δέν τόν
αισθάνεται καθόλου.

Η Οαίς κι' ή Άφροστεφανωμέ-
νη Βαρκούλα από τη Χίο, τό 'Α-
φροσμένο Έύμα κι' ο Παλαμάς
άπό τη Μυτιλήνη, μου περιγράφουν
μ' άνθοσασμο την άριφή στή ψη-
σί τους και την διαμονή του Ψυ-
χάκη. Πολύ όρώτα και συγκινητικά
πράγματα! Και μάλιστα τό μνη-
μόσυνο πού έγινε στη Μυτιλήνη
για τόν Δημήτριο Βερναρδάκη, τόν
'Αργόνη 'Εφταλήτη κι' άλλους
άντιπροσώπους της «λαοκρατικής δια-
νώσεως και τέχνης». Ο Ίσιος ο
Ψυχάκης έπλεξε τόν πανηγυρικό
του Δημητρίου Βερναρδάκη πού
τύν χαρακτήρισε ως μεγάλο άπιστή-
μονα, ωιλόλογο και 'Ιστορικό, και
του 'Αργόνη 'Εφταλήτη, πού στή-
θηκε στανός του φίλου και πιστός
μαθητής του, ένας από τούς προ-
τεργάτες της γλωσσικής άναγνώ-
νησης. — Αυτό κι' άλλα πολλά μου
γράφουν τά καλά μου παιδιά, πού
ετύχησαν νά ιδούν και νάκούσουν
ένα Ψυχάκη, νά τού φιλήσουν τό
χείρι, νά τού δείξουν έτσι την άγάπη
του και τόν θαυμασμό.

Άργυρά Σελήνη, ο τόμος δέν
έληφθη άκόμη κι' ο μπαμπάς άς
έξασταί κι' άπέναντι. Πώς ζήλεφα
τό κρύο πού άρχισε καί, ένθ ήμεις
έδώ έχουμε άκόμη τόσο ζέση. Ά-
κόη έκεί νά περπατάτε και νά

κύνεστε για νά φάτε στόν ήλιο,
και τη νύχτα νά σκεπάζεστε με
μάλλινες κουβέτες. Ε, κορυφή
τού Κισσοδάφου είναι αυτή. δέν είναι
πλαταία της 'Ομονοίας! Έίδες όμως
πως αύθιες τό βάρος σου κατ' ά-
σους έκάδες; Και θαδέξηση άκόμα
ως νά γυρίστε με τό καλό.

Ο κ. Ξανόπουλος, Ίδανικό, δια-
δασ με συγκίνηση τις έντυπώσεις
σου από τη γιορτή του πού τόσο
οί Ικανοποίησε. Έκείνος πού μί-
λησε από την πλαταία, ήταν ο π-
λαίμαχος ήθοποιός κ. Δ. Ταβουλάρης,
μεγάλος στέν καιρό-τυ. Χαί-
ρω πού τώρα είμαστε σύμφωνοι
και στά γλωσσικά. Για τά ποιή-
ματα αυτά θά σοβ πώ άργότερα.

Πολυδύνη Καλή, καλό τό δικό σου
γράμμα τδβειξά στόν κ. Ξανόπουλο
πού σ' άναχαρίστη άπείρως για δσο ό-
ραίστατα λές. Ναι, έχεις δικιο. Με τις
άναμνηστικές αυτές, έξακολου-
δούλω νάναγγίλω την «Αναδυομέ-
νη», πού βγήκε τελευταία στη σα-
ρά των «Απάντων» κι' είναι πρα-
γματικώς έν' από τά όραιότερα του
μυθιστορήματα. Γράφτηκε στά 1923
και άποτελεί τρόπον τινά τό ταίρι
του «Κόκκινου Βράχου». Κι' όσοι
διάδασαν τόν «Κόκκινον Βράχο» — οι
παιδιά και κατ' βάθος είναι όλα
αίσιοδόξα. Τά πραγματικώς άπαι-
σιοδόξα δέν τά θεωρώ γνήσια και
δέν πιστεύω δτι έχουν έπιβραση
καλή. Έννοείται δτι αυτά τά λέμε
άπό νενική, ύψηλότερη άποψη. Και
δέν έφαρμόζονται στη Σέλλα μας,
δπου πάντα τά θλιβερά κομμάτια
φαίνονται σάν άνορθογραφίες, κύν-
ων κακή έντύπωση και, δσο ό-
ρατα κι' άν είναι, μάς κύνων νά
άπιθυμούμε τά φαιρά. Προσέτω
δτι τά... θλιβερότερα κομμάτια
είναι έκείνα πού γράφονται από
μνηση και προσπαθούν νά έκφρά-
σουν έναν ένακό πόνο. πού ο γρά-
φον, τόν χαρούμενο παιδί, δέν τόν
αισθάνεται καθόλου.

Ευχαριστώ, Μιμόζα, και τό-
ρατο σου γράμμα πού μεπνεύμασε
για τρεις μήνες σιωπής. Ά, τί
ζωνηρή, τί θαλακτική ή περιγραφή
της ροδινισμένης ζωής πού κύνετε
καί-πάνω (1100 μέτρα ύπερ την έπι-
φάνεια της θάλασσας.) Κρίμα μόνο
να μην έχω τόπο νά τη δημοσιεύω
έδώ δλόκληρη! Χάρηκα έπίσης πού
άποφασίσαι νά ιδούσες την «Εξο»,
για νά άντικαταστήσεις τόν «Πε-
ρίδρομο» κι' άλλους συλλόγους πού
δ' αλθόθω. Ο, ναι, έρώ πως έχε-
τε όλους «θεσούς κι' έπιμονή» και
περιμένα πολλά από τόν καινούρ-
γο αυτόν κοριτσίστικο σύλλογο.

Εμπρός!

Αυτά τά πράγματα, Μικρά Καλ-
λιτέχνη, δέν είναι άπιστημονικά κι'
άς τά βρήκες σέ βιβ'ιο έπιστημο-
νικό. Άλλά και ούτε και ποιητικά,
γιατί αυτή ή περιγραφή της δόσης,
σέ ύψος του παλιού καιρού, και γε-
μάτο άκυρολεξίες, καί κοινοτοπίες
κάθε άλλο δίνει παρά την έντύπωση
του πράγματος. Έτσι ή άλλωστε, ή πι-
νανότατη προβλεψη της λέξης «ήλιο-
δόξα» είν' έκείνη πού είπα στην
Ανατοβαρμένη Δόξα. Ο έλληνικός
λαός δέν άνόμιασε βασίλειον τη
δόση από τη βασιλική μεγαλοπρέ-
πια του θεάματος, γιατί τότε κα-
λύτερα θά άνόμιασε έτσι την άνα-
τολή. Ένα μόνο θά μπορούσε κα-
νείς νά πη με κάποια αληθοφάνεια:
δτι τό έδους ο ήλιος μπορεί νά
δειξάν και «βασίλειος ο ήλιος»
(δηλαδή τελείως ή βασιλεία του,
μήτης, κρόστης) κι' άπ' αυτό νά
είπαν ύστερα και βασίλειον ή ήλιο-
δόξα και τη δόση. — Μουσικό πε-
ριοδικό δέν έρώ. Συνδρομητές έχω
και στην Άμερική, αλλά διευθύν-
σεις δέν δίνω ποτέ.

Είσι πολλοί δικαιολογημένη, Μι-
κή Έπαρχιώτισσα, πού άρχισες
νά μου γράφεις. Άφού έφυγε ή
μαμιά με τό μεγάλο άδελφό για
τη Γερμανία, και άφηνες στό σπίτι
με τά μικρά άδελφάκια, νοικοκυρά,
πού καιρός! Πάλι καλά πού τά
μικρά είναι ήσυχα, εύάκια και δέν
σέ δυσκολεύουν. Τί άξίωση όμως νά
σέ λένε και «μαμμά» δσο λείπει ή
μαμιά τους! Και τώρα καλή έπι-
τυχία στις έξετάσεις σου για τό
Διδασκαλείο. Γράψε μου άμα μπο-
ρίσης.

Ένα πολύ «χάριστο μου άναγ-
γέλλει ή Μιράντα από την Κύπρο:
«Ο έκεί καλός μου φίλος Φείδος
Κωνσταντινίδης, γνωστός σας και
με τό ψευδώνυμο Άγριοκρηνο, πήρε
φέτος και τά «ρα βραβεία του Γυ-
μνασίου» καί τ'ά βέβηρε για την κα-
λύτερη σύνθεση, τό Γώγιο βρα-
βείο άπότης και προδού, και τό
Μεταλλίο της Κυπριακής 'Αδελ-
φότητος Αιγύπτου, κι' αυτό γι
άρατή. Έγινε του! και εις άνώτερα
«Ωραίας Έπιστολάς μου έ-
στειλαν αυτήν την έδδομάδα κι' οι
έξες: Μάγισσα, Άλχηστις, Κά-
στρο του Ναυπλίου, Άγρίμι, Έύα,
Ζακελίνα και Γέρο-Άήμος. — Έξ-
τέλεσα τις παραγγελίες των και
τους εύχαριστώ όλους για τά καλά
των λόγια.

ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

39ον Δελτίον Ειςφόρων

Άπό τό 38ον Δελτίον (θε-
φύλ. 89ον)..... δρ. 12.548.90
Γεώργ. Σ. Γρηγοριάδης > 15.—<

κί'δχι τὸν «Ψυχοπατέρα» πού δὲν ἐτυπώθη; θὰ τυπωθῇ ἀργότερα, σὲν Δ' Τόμο τοῦ «Θεάτρου» Ξενοπούλου) **Σωσάνταν Ἀν. Κομούτου** (Ἰλαβα, εὐχαριστῶ, Ἰταίλα! ἰδὲ ὀδηγόν, Κεφ. Ε', § 15—25, εἰς τὰ φυλλάδια 4ον καὶ 5ον) **Σολάντζ** (εἶχε τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πλέον τὸ φύλλον) **Χαρούμενην** (συμπλήρωμα Ἰλαβα, εὐχαριστῶ) **Πολύμνιαν Παπαδοπούλου** (δ πατέρας σου ἔκαμα πολλὰ καλὰ μακριὰ ἀπὸ «ἐξηγητὰς Γραφῶν» καὶ «τάτοιους» νὰ μὴ διαβίξῃς παρὰ μόνον ἐγκεκριμένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο θρησκευτικὰ· οἱ λύσεις δὲν στέλλονται ἔτσι· διὰδρασε τὸν ὀδηγόν) **Ζιοῦντες** (πολὺ δύσκολο! πρέπει νὰ τὸ θυμῇθ, ὅταν θ' ἔλθῃ ἡ οὐσία τῶν ἔχω τόσα πολλά!) **Καμάρι τῶν Γονέων** (συμπλήρωμα Ἰλαβα, εὐχαριστῶ, Ἰταίλα!) **Νεφέλωδῃ Οὐρανόν** (Ἰλαβα, εὐχαριστῶ, δέχομαι) **Μιχαήλ Στραγγῶφ** (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ συμπλήρωμα) **Μυσσοῦδα** (Ἰλαβα, εὐχαριστῶ, ἰταίλα) **Εὐάγγελον Μ. Κυριαζήν** (συμπλήρωμα Ἰλαβα, εὐχαριστῶ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πατρὸς σου ἐγκάρδια συλλυπητήρια) **Μίμην Ροδά-νον, Βεατρίκην** κτλ. κτλ.
Διονύσιον Γ. Μαρίνον, Ε. Σούτερην, Κ. Μ. Βουλγαρίδην (ἔστειλα.)

Εἰς ὁδοῦ ἐπιστολὰς Ἰλαβα μετὰ τὴν 6 Σεπτεμβρίου, θίπαντῆς στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 222ου Διαγωνισμοῦ Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 12 Νοεμβρίου]

614. Λεξιγριφοί

Σύμφωνον, μέλος, συριστικό
Κί' ἀφηρημένο ἀριθμητικό,
Κάνουν ἄμεσως, καλὲ μου λύτη,
Τὸ δοξαμένο μας Κυβερνήτην.

Παίδιον τῶν Δασῶν

615. Στοιχειόγραφος

Ὅπως βρίσκεται ἂν τάφησες,
Στὸ τραπέζι χρησιμεύει
Ἐνα σίγμα ἂν τοῦ κολλήσης,
Τόχει ὅπου κοβαλλικεῖν
Καὶ τὰ δυὸ ὅμως, ἐννοεῖς,
Λέξεις εἶναι τῆς κοινῆς.

Καπετὰν Γιάννης

616. Μεταγραμματισμός

Ὅπως εἶναι, νά, προβάλλει
Ἐνας πού κρατεῖ δρετάνι
Καὶ θερίζει μάμπινιά...
Μ' ἂν τοῦ ἀλλάξῃς τὸ κεφάλι,
Φῶς παρήγορο σὲ φτάνει
Στῆς νυχτὶς τῆ σκοτεινιά.

Υμνήτης Ἀσὶός

617. Αναγραμματισμός

Ἀρχαία πόλη Ἰταλική,
Ἄλλη φορὰ Ἑλληνική,
Τῆς κόβω τὴν οὐρά,
Τὴν ἀναγραμματίζω
Καὶ μί' ἄλλη μί' ἀνὰ
Στὴν Ἠπειρο ἀντιπύλω.

Καμένη Σμύρνη

618. Σίγμα

+++++ Σχολικὸν ἐπιπλον.
+*+*+ Πρωτεύουσα.
+*+*+ Νομοθετής.
+*+*+ Τετραπόδον.
+*+*+ Κρητικόν.
+*+*+ Ὑψηλόν.
+*+*+ Νήσος τοῦ Αἴγ.
+*+*+ Μέγας ποιητής.
+++++ Ρέει.

Πλαγίως, ἐκ τῶν ἄνω νήσος τοῦ

Αἰγαίου, ἐκ τῶν κάτω αἰσθημα ἀλγεῖνόν.

Ἀνεμοστρόβιλος

619-623. Μαγικός Ποταμός

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ποταμοῦ μονοσυλλάβου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν μετὰ ἡ ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

ἄρ, μὲν, Κῶς, φαί, χεῖλη.
Ἑλληνική Δημοκρατία

624. Διπλὸ Κεφάλι

Εἰς ἐκάστην τὴν κάτωθι λέξεων νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἐν γράμμα ὡς κεφαλὴ καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰ ῥυθμικὰ νάποτελοῦν ἀρχαίαν βασιλίαν σὰν τῶν Ἀθηνῶν:

ὄνος, ἴδιος, σός, Ἐνάτη, οὐς, Κῦρος.
Πατρὸν Διαβολάνι

625. Ἀκροστιχίς ἐξ ἀντιθέτων

Νὰ εὑρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε διὰ τῶν ἀρχικῶν τῶν νάποτελοῦν Ἡπειρον:

αλοχρός, ἀγαθός, φιλία, δαίμων,
καρδία, ἀνιάτος, τιμωρῶ.
Φιφὴ Ι. Σταυροπούλου

626. Φωνηεντόλιπον

*-λκς-π-τ-μ-ρ-ν-τ-ρ
Ἀσπρας Ἀράνης

627. Γρίφος

α Π Χελιδὼν
ἄς τα! Σπουγγίτης (400+600 στον)
Σεισοπύγης π ἄρα;
Κόσσυφος Βωμός

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

628. Logogriphe

Deux notes et une consonne
Si vous mettez à la serie,
Vous aurez facilement le nom
D'une grande ville d'Italie.

Βιολέττα

629-632. Cinéma-Rébas

1.—Ὁραῖος τίς ἄσρος.
2.—Φθεῖρα ἐν τετραγώνῳ.
3.—Πρῶτος κάδδος.
4.—Πυρρὸς κάδδος.
Τέσσαρες μεγάλοι ἄνδρες τῆς Γαλλίης.

Φώρης Λεβάντης

ΔΥΣΒΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλ. 26

394. Νάρκισσος (νάρκη, σός)
—395. Ἀσχος ἀσχος.—396. Ἀγκυρα.—397. Παντοῦ τὰ πάντα (Πάν, Πάν, τὰ, τὰ, τοῦ).—398. ΔΟΥΚΙΑΝΟΣ (Οὔνοι, ὕαινα, κύκλος, Ἰσαίς, ἀκακία, Νίνος, σκύλος).
399. Β ΜΕΝ
ΔΗΛΟΣ
ΑΤΡΟΠΟΣ
ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

400. Ἀμοξα (ἀμπελίσια ΜΑ Εἰνά...)—401. ΣΥΡΙΑ (Σόλων, ΣΥρος, κυρδία, Ἰωνία, ἈθηνΑ).
—402. Σ' ἕνα φέσι δυὸ κεφάλια δὲ χωροῦν.—403. Ἐνὸς κακοῦ δοθέντος, μυρία ἐπταί. (ἐν ὧς κα, του, δοθ' ἐντὸς μι, ροιά, ἐπ' ε τα).
—404. Dans les petits sacs sont les fines épices.—405. Les poissons grandissent dans l'eau. (les, poids, son grand, disse dans lot.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μετὰ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τέμμημα). Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις, μετὰ πλάγια δὲ στοιχεῖα λεπ. 70 καὶ μετὰ κεφαλὰ δρ. 1.
Ὁ χωριστὸς στίχος δραχμὰς 3.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΕ'—1113)

ΝΙΡΒΑΝΑ—Ἑλένη Ἀγγελοπούλου. Ἐν- νόησες τὴ γκάφα σου, ἀγαπητή; Ἀλλὰ... ἀγά. ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ ΟΛΛΑΝ

(ΚΕ'—1113)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΙΑΤΕΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ελάβαμε 35 κάρτες. Εὐχαριστοῦμεν. ΒΡΑΒΕΥΤΗΚΑΝ: Α' ΜΗΑΒΙ, Β' ΜΙΟΒΗ, Γ' ΓΑΥΚΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ, Δ' ΟΡΜΗΤΙΚΟΣ ΕΥΡΩΤΑΣ.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Α' ΦΑΥΣΤΑ, Β' ΖΙΟΥΝΤΕΣ, λοιποὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Στείλατε ταχυδρομικὰ 2,50.—Ὁ τῶν Διαγωνισμῶν: ΑΣΠΡΟΣ ΠΑΛΙΑΤΕΩΣ

(ΚΕ'—1114)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΙΑΤΕΩΝ

Γ' ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Προκηρύσσουμεν διαγωνισμὸν ΜΙΚΡΩΝ ΜΥΣΤΙΚΩΝ. Συμμετοχὴ μονόδρομος. Προθεσμία δέμηνη. Βραβεῖα 4.

Δ' ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Προκηρύσσουμεν διαγωνισμὸν ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ. Θέμα οὐλοήτοτε. Συμμετοχὴ 50λεπτος. Προθεσμία δέμηνη. Βραβεῖα 6.—!!! ΠΕΡΙΜΕΝΟΜΕΝ!!! Δοῖς: p. r. Πάτρας.—Ὁ τῶν Διαγωνισμῶν: ΑΣΠΡΟΣ ΠΑΛΙΑΤΕΩΣ

(ΚΕ'—1115)

ΛΕΙΑ, ΛΑΚΗ ΦΛΩΡΙΑ, ΜΑΡΙΣΣΑ, ΔΙΑΝΑ, Τόση τεμπελιά!... Δὲν τὸ περιμένα. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1116)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ «ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ»
ΦΙΛΟΣΟΦΗ, ΜΕΓΑΛΗ ΓΛΑΣΣ, ΝΥΜΦΗ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ, ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΗ. ΜΙΚΡΕ ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΗ, ΜΠΟΕΜ, «ΑΡΑΤΟΙ ΠΡΟΣΠΙΔΑΦΟΡΟΙ», ΕΥΠΑΤΡΙΔΗ, ἔλαβμε τίς κάρτες σας καὶ σας εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

(ΚΕ'—1117)

Φιλόκαλε, Λαμπρὰ Ἦλις, ἀπάντησι δὲν ἔλαβα Σφαῖροβόλε, ἀκόμη δὲ ἀναμένο; Ἀνδρὸς τῆς Νεότητος, δὲν σὲ συμφέρει να ἀπαντήσης.—ΚΕΡΒΕΡΟΣ

(ΚΕ'—1118)

ΟΘΕΝ, περιμένω... Ἀκόμα νὰ περιμένω;... Γιατὶ ἀργεῖς;... ΣΟΛΑΝΖ, σὲ κατάλαβα μικροῦλη μου τί γίνεσαι; ΜΥΛΑΙΔΗ

(ΚΕ'—1119)

Κενόδοξε Βαλλήν Βρασιέ, χαῖτος!!! ΜΥΛΑΙΔΗ

(ΚΕ'—1120)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΟΥ
Βραβεύτηκαν: Γιούλης Ἀνδρὸς (Ἀττι- κή)—Μάριελ (Δυὸ καριδιές).—Ἰγνε- μπουγι (Ἀνοξιάτικα Νερά)—Μυστη- ριόδης Ἰππύτης (Κόκκινος Βράχος).—Τριανταφυλλένια (Ἀγροκόκοιτος).

Ἐκτός διαγωνισμοῦ: Γαλὴ τῆς Ἀ- γνύρας.
Ἐπαινοῦνται: Ἰαννίσιος, Θέλια, Σαν- θὴ Νεράϊδα, Φιλόκαλος Λαμπρὸς Ἦλιος. Λοιποὶς ὑπερευχαριστῶ. Περιμένα σύ- στατες. ΝΥΜΦΗ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

(ΚΕ'—1121)

ΜΟΡΕΛΛΑ, δέχομαι· στείλατε πρῶτη. ΦΙΛΟΚΑΛΕ, ΛΑΜΠΡΕ ΗΛΙΕ, ἔστει- λα· εὐχαριστῶ. περιμένα.

(ΚΕ'—1122)

Προκηρύσσουμεν διαγωνισμὸν ἀράφων καὶ λιτ-χνιῶν καρτῶν. Συμμετοχὴ ἐλευθέρη. Προθεσμία μῆνας. Βραβεῖα 4, ἐλευθέρη. Δοῖς: Μαρίας Χριστοπού- λου, Ξενοκράτους 5, Ἀθῆνας.

(ΚΕ'—1123)

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, Ἀγοράζοντας ἡ δια- θέτοντας λαχεῖα τῆς Σανθὴς Νε- ραίδας, μορεῖται νὰ εἰσθε θαυροφανα- δὲν ἐκποισατε γιὰ τὸ Μνημεῖον τοῦ Πολέμου μας. Ἐμπρός λοιπόν, ἐνθου- σιασμοῦ, βοηθήστε με, γιὰτὶ ἀποτα- νομένη σὰ Σας, ἐλπίζω γιὰ τὸ αἰετο- τέλος τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος μου. ΕΛΕΝΗ ΝΕΡΑΪΔΑ

(ΚΕ'—1124)

Διαγωνισμὸς (ΚΕ'—674) παρατείνεται τέλη Ὀκτωβρίου. Στείλατε δοῖς. Σέλλε, Τρεῖς Πιερότοι, Μαύρη Σκιά, Ἑλληνόπουλο, στείλαμε λάβατε; Νε- βάνα, πότε θάρθῃς; Κρόνε, δεχόμεθα Ζιοῦντες, μπερὸ ντέντεκτ!

ΑΡΑΠΑΚΙ—ΣΑΠΦΩ

(ΚΕ'—1125)

Μιμῶζα μου, εὐχαριστήθηκες τώρα; —Χανουμάκι, ἡ Miss Edith? Μοῦ τὸ στέλνεις; ΓΙΟΥ—ΓΙΟΥ

(ΚΕ'—1126)

—ΝΤΟΜΙΝΟ—

(ΚΕ'—1127)

ΧΡΥΣΗ ΚΑΡΔΙΑ, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυ- στικά; Στείλατε. Δοῖς: (ΚΕ'—918). ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

(ΚΕ'—1128)

ΜΠΕΜΠΕΔΕΣ «ΠΑΛΙΑΤΕΩΝ», Φοβέρες μα- σκαράδων ἐμένα δὲν με τρομάζουν. Ὅσο γιὰ τὸ στοιχημα, μάθετε ὅτι με- τοσοῦλια δὲ νήπια δὲν καταδεχομαι. Ἄν ἐγγυηθῇ ἡ παραμάνη σας, ἴσως ἀργότερα δεχθῶ.—ΠΑΟΙΑΡΧΟΣ ΝΕΜΟΣ

(ΚΕ'—1129)

ΚΟΡΙΤΣΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΥΑ- ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Πρόεδρος ΜΙΜΟΖΑ, γραμματεὺς ΧΑ- ΝΟΥΜΑΚΙ, ταμίας ΦΛΩΡΙΑ, διαγωνι- σμῶν ΓΙΟΥ—ΓΙΟΥ, ἐκδρομῶν ΑΣΠΡΟ ΚΡΙ- ΝΑΚΙ.
Μέλη: Ραβεντά, Ἀγνούλα, Πεταλού- δα, Σανδομαλλούσα, Μελαχροινὴ Μου- σὲ, κ. ἄ.
Σκοπός: Ἐκδόσεις περιοδικοῦ, πρω- τότυποι διαγωνισμοί, βιβλιοθήκη, ἐκ- δρομὲς, διαλέξεις, θεατρικὲς παραστά- σεις γιὰ εὐχαρίστηση τῶν μελῶν.
Δεχόμεστε μὲλη καὶ ἀντιπροσώπους. Δοῖς: Πιπίναν Ζαντὴ, Πύργον. Συν- δρομὴ ἐξάμηνη δρχ. 10.

ΛΟΡΑΤΟΙ ΠΡΟΣΠΙΔΑΦΟΡΟΙ
| δαγισμέ, Γλυκὸ Χαμόγελο, Κλεόμυρτε, κάρτες σας ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμε θεομὰ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΤΕΙΝΕΤΑΙ ΕΠΙ ΜΗ- ΝΑ, ΣΤΕΙΛΑΤΕ ΔΟΙΠΟΙ.

(ΚΕ'—1131)
Παρατείνω διαγωνισμὸν μου (ΚΕ'— 924) μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἀντιμετώπιζε

ΕΡΓΑ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΩΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

[Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθ- μούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυ- δρομικὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ὁ δεῦτερος τοῦ Ἑξωτερινοῦ].

Ἀδελφοῦλα μου, δρ. 15 (2 καὶ 4,50)
Ἀφροδίτη, δρ. 20. (2,50 καὶ 5,50).
Θεάτορ, Τόμος Β', δρ. 25. (2,50 καὶ 5). Τόμος Γ', δρ. 15. (2,50 καὶ 5).

Ἰσαβέλλα, δρ. 15 (1,75 καὶ 4, —).
Κανὸς Δρόμος, δρ. 12 (1,75 καὶ 4).
Καλὸς Δρόμος, δρ. 8 (2 καὶ 4,50).
Κόκκινος Βράχος δρ. 15 (2, — καὶ 4,50).

Κόσμος καὶ Κοσμάς, δραχμ. 20. (2,30 καὶ 5).
Κωμωδία τοῦ Ἀριστοτελίου, δρ. 4. (1,50 καὶ 3,50).

Μαργαρίτα Στέφα δρ. 15 (2, — καὶ 4,50).
Μητεριά, δρ. 5 (1,50 καὶ 3,50).
Πετρίδες στὸν Ἠλίω, δρ. 12,50 (2 καὶ 4,50).

Στάγνα καὶ Παπαρούνες, δρ. 10 (2, — καὶ 4,50).
Στέλλα Βιολάντη, δραχμ. 15. (1,80 καὶ 4, —).

Ἡ Τεῖρομφορ Ἰνναίνα, δρ. 20 (2,50 καὶ 5,50).
Φοιτηταί, δρ. 10 (1,80 καὶ 4).

La Mauvaise Voie (μετάφρα- σις τοῦ «Κακοῦ Δρόμου» δρ. 12 (1,50 καὶ 3,50).)